

NLB Banka d.d., Sarajevo

Finansijski izvještaji
za godinu završenu 31. decembra 2016.

Sadržaj

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	2
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvještaj o finansijskom položaju	5
Izvještaj o promjenama kapitala	6
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 - 79

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Fra Anđela Zvizdovića 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 296 308
Fax: +387 33 296 309
www.ey.com

ID : 4201625380006
PDV : 201625380006

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo

Izveštaj o finansijskim izvještajima

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja NLB Banke d.d., Sarajevo (dalje u tekstu „Banka”) koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2016. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te sažetak značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije (koji su prikazani na stranicama 8 do 82).

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim finansijskim izvještajima temeljeno na našoj reviziji. Reviziju smo obavili u skladu s standardima revizije primjenjivim u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo da obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikazivanja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci ovise o revizorovoj prosudbi, uključujući i procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja uslijed prijevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja kako bi se oblikovali revizorski postupci koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je obavila Uprava, kao i ocjenjivanje cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Fra Anđela Zvizdovića 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 296 308
Fax: +387 33 296 309
www.ey.com

ID : 4201625380006
PDV : 201625380006

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2016. godine, rezultate poslovanja i novčane tokove za 2016. godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Zvonimir Madunić

Prokurist

Ernst&Young d.o.o. Sarajevo

Maja Hafizović

Ovlašteni revizor

Sarajevo, 29. marta 2017. godine

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2016.	2015.
Bilans uspjeha			
Prihodi po kamatama	5a	43.523	44.517
Rashodi po kamatama	5b	(10.413)	(13.845)
Neto prihodi po osnovu kamata	5	<u>33.110</u>	<u>30.672</u>
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)	8	<u>(8.451)</u>	<u>(8.443)</u>
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja		24.659	22.229
Prihodi od naknada i provizija	6a	18.713	17.437
Rashodi od naknada i provizija	6b	(6.225)	(5.549)
Dobit po osnovu kursnih razlika	7	1.135	1.147
Ostali prihodi od poslovanja		1.008	702
Troškovi zaposlenih	9a	(15.500)	(15.603)
Opći i administrativni troškovi	9	(11.431)	(11.198)
Ostali rashodi od poslovanja		(590)	(522)
Dobit prije oporezivanja		<u>11.769</u>	<u>8.643</u>
Porez na dobit	10	(1.256)	(952)
Neto dobit za godinu		<u>10.513</u>	<u>7.691</u>
Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak:			
Dobit/Gubitak po osnovu finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju		313	(182)
Gubitak/Dobit po osnovu rezervisanja za otpremnine (MRS 19)		<u>(113)</u>	<u>(713)</u>
Ostali sveobuhvatni Dobit/gubitak za godinu		<u>200</u>	<u>(895)</u>
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		<u>10.713</u>	<u>6.796</u>
Zarada po dionici (u BAM)	23	<u>27.47</u>	<u>21,36</u>

Napomene na stranama od 8 do 82 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o finansijskom položaju

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2016.	31. decembar 2015.
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH			
Plasmani bankama	11	230.214	206.133
Kreditni komitentima	12	47.827	59.184
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	13	611.800	589.583
Materijalna imovina	14	62.263	54.877
Nematerijalna imovina	15	20.087	19.803
Ostala aktiva	16	438	402
Ukupna aktiva	17	975.122	932.439
OBAVEZE			
Depoziti banaka	18	17.190	3.443
Depoziti komitenata	19	795.915	763.740
Obaveze po uzetim kreditima	20	32.720	46.446
Ostale obaveze	21	6.921	5.804
Ostala rezervisanja	22	4.141	5.484
Ukupne obaveze		856.887	824.917
KAPITAL			
Dionički kapital	23	53.605	53.605
Zakonske rezerve		54.421	46.730
Revalorizacione rezerve - finansijska imovina raspoloživa za prodaju		285	(28)
Ostale revalorizacione rezerve		(589)	(476)
Zadržana dobit		10.513	7.691
Ukupni kapital		118.235	107.522
Ukupni kapital i obaveze		975.122	932.439

Napomene na stranama 8 do 82 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 31. marta 2017. godine te ih potpisuje:

 Denis Hasanić
 Zamjenik direktora

 Lidija Žigić
 Direktor

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izvještaj o promjenama kapitala

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Revalorizacione rezerve		Zadržana dobit	Ukupno
			Finansijska imovina AFS	Ostale revalorizacione rezerve		
Stanje na dan 31. decembra 2014. godine	38.605	40.540	154	237	6.191	85.727
Raspored dobiti za 2014. godinu	-	5.225	-	-	(5.225)	-
Isplaćene dividende	-	-	-	-	(1)	(1)
Prenos zadržane dobiti u zakonske rezerve	-	965	-	-	(965)	-
<i>Emisija dionica</i>	<i>15.000</i>	-	-	-	-	<i>15.000</i>
<i>Neto dobit za godinu</i>	-	-	-	-	<i>7.691</i>	<i>7.691</i>
<i>Ostali sveobuhvatni gubitak</i>	-	-	<i>(182)</i>	<i>(713)</i>	-	<i>(895)</i>
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	(182)	(713)	7.691	6.796
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	53.605	46.730	(28)	(476)	7.691	107.522
Raspored dobiti za 2015. godinu	-	7.691	-	-	(7.691)	-
<i>Neto dobit za godinu</i>	-	-	-	-	<i>10.513</i>	<i>10.513</i>
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	<i>313</i>	<i>(113)</i>	-	<i>200</i>
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	313	(113)	10.513	10.713
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	53.605	54.421	285	(589)	10.513	118.235

Napomene na stranama od 8 do 82 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o novčanim tokovima

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2016.	2015.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata po kreditima		37.849	39.773
Primici naknada i provizija po kreditima te naknada od mjenjačkih poslova		26.030	24.030
Plaćene kamate na depozite komitentima		(11.036)	(12.808)
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima		(32.488)	(32.282)
Isplate po vanbilansnim ugovorima		(34)	(59)
Primici i isplate po vanrednim stavkama		614	320
<i>(Povećanje) / smanjenje u operativnoj aktivni:</i>		-	-
<i>(Povećanje) kredita datih komitentima</i>		(25.909)	(6.133)
<i>Povećanje / (smanjenje) u operativnim obavezama:</i>			
Povećanja depozita komitenata i ostale obveze iz tekućeg poslovanja		43.379	9.179
Plaćeni porez na dobit		(1.368)	(769)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti:		37.037	21.251
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Primici kamata od plasmana finansijskim institucijama		872	900
Primici dividendi		12	10
(Nabavka) finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto		(7.377)	(19.501)
(Nabavka) nematerijalnih sredstva		(260)	(229)
(Nabavka) nekretnina i opreme		(1.721)	(1.881)
Prodaja ostalih sredstava		49	201
Neto novčana sredstva (korištena u) ulagačke aktivnosti		(8.425)	(20.500)
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
Primici od izdavanja dionica		-	15.000
Kamata plaćena na pozajmice		(2.059)	(2.744)
Primljene pozajmice		-	19.997
Povrat pozajmica		(13.837)	(35.341)
Isplata dividendi		(2)	(1)
Neto novčana sredstva korištena u finansijskim aktivnostima:		(15.898)	(3.089)
Neto (smanjenje) povećanje novca i novčanih ekvivalenata:		12.714	(2.338)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine:		264.866	267.235
Efeti promjene deviznog kursa:		(6)	(31)
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine:		277.574	264.866

Novac i novčane ekvivalente čine gotovina u blagajni i sredstva na računima kod Centralne banke BiH (*napomena 11*), te sredstva na računima kod drugih banaka (*napomena 12*) bez plasmana bankama preko 30 dana (*napomena 4*), bez pripadajućih obračunatih dospjelih i nedospjelih kamata i naknada.

	Napomena	2016.	2015.
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH	11	230.214	206.133
Plasmani bankama	12	47.827	59.184
<i>Umanjeno za:</i>			
Novčana sredstva sa dospijanjem preko 30 dana	4	(467)	(451)
Ukupno		277.574	264.866

Napomene na stranama od 8 do 82 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Opći podaci

NLB Banka d.d., Sarajevo (u daljem tekstu: Banka) je banka univerzalnog tipa koja kroz različite načine organizacije posluje duže od stotinu godina. Kao samostalno dioničko društvo Banka je organizovana počevši od 1. aprila 1990. godine.

Banka je inicijalno upisana u Registar privrednih subjekata kod Kantonalnog suda u Tuzli, a danas kod Općinskog suda u Sarajevu, te u registru kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH, sa svim relevantnim podacima i dozvolama izdatim od Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu: FBA) i drugih nadležnih organa.

Skupština dioničara Banke donijela je dana 16. septembra 2015. godine Odluku o promjeni adrese sjedišta i promjeni naziva Banke, osnovom koje je sjedište Banke izmješteno iz Tuzle u Sarajevo, na adresu Džidžikovac 1. Slijedom navedene promjene došlo je i do promjene u nazivu Banke, iz NLB Banka d.d., Tuzla u NLB Banka d.d., Sarajevo.

Dana 05. novembra 2015. godine Općinski sud u Sarajevu donio je Rješenje o izmjenama podataka, kojim je u Registru privrednih subjekata izvršen upis promjene naziva i sjedišta Banke.

Odlukom Nadzornog odbora donesene dana 08. novembra 2016. godine imenovana je nova Uprava Banke, a na temelju koje je dana 04. januara 2017. godine Općinski sud u Sarajevu donio Rješenje o izmjenama podataka, kojim je izvršena promjena lica ovlaštenih za zastupanje Banke počev od 01. januara 2017. godine.

Svoje poslovanje Banka obavlja neposredno i preko organizacionih dijelova, i to:

- a) Filijala Tuzla sa ekspozituroom Lukavac i agencijama Centar, Slatina, Irac, Sjenjak i Korzo,
- b) Filijala Sarajevo sa ekspozituroom Goražde i agencijama Centar, Pofalići, Ilidža, Markale, Alipašino Polje i Ferhadija,
- c) Filijala Mostar sa ekspoziturama Čapljina, Široki Brijeg i Ljubuški i agencijom Centar,
- d) Filijala Živinice sa ekspoziturama Banovići i Kladanj,
- e) Filijala Kalesija sa ekspoziturama Sapna i Teočak,
- f) Filijala Gradačac sa ekspoziturama Srebrenik, Brčko, Čelić, Orašje i Odžak,
- g) Filijala Gračanica sa ekspozituroom Doboj Istok i agencijom Klokočnica,
- h) Filijala Zenica sa ekspoziturama Travnik, Vitez i Tešanj,
- i) Filijala Bihać sa ekspozituroom Cazin.

Preko centrale u Sarajevu i razvijene poslovne mreže Banka pruža kompletan servis finansijskih i konsalting usluga među kojima su:

1. primanje svih vrsta novčanih depozita i drugih novčanih sredstava;
2. davanje i uzimanje kredita i finansijski lizing;
3. davanje svih oblika novčanog jemstva;
4. učešće, kupovina i prodaja instrumenata tržišta novca i kapitala za svoj ili tuđi račun;
5. usluge platnog prometa i prenosa novca;
6. kupovina i prodaja strane valute;
7. izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući kreditne kartice, putne i bankarske čekove);
8. pohranjivanje i upravljanje vrijednosnim papirima i drugim vrijednostima;
9. usluge finansijskog menadžmenta;
10. kupovina i prodaja vrijednosnih papira i
11. usluge faktoringa i forfetinga;
12. usluge posredovanja u osiguranju, u skladu sa propisima koji uređuju posredovanje u osiguranju;
13. druge poslove koji proizilaze iz tačkaka od 1. do 12.

1. Opći podaci (nastavak)

Dioničari Banke

	31. decembar 2016.		31. decembar 2015.	
	Iznos u BAM	%	Iznos u BAM	%
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Slovenija	52.177.300	97,34	52.177.300	97,34
Ostali	1.427.860	2,66	1.427.860	2,66
Ukupno	53.605.160	100,00	53.605.160	100,00

Sjedište Banke je na adresi Džidžikovac 1, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Većinski vlasnik Banke je Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, sa 97,34% udjela u dioničkom kapitalu na dan 31. decembra 2016. godine, koja je i krajnji vlasnik Banke.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2016. godine NLB Banka d.d., Sarajevo je imala 444 zaposlenih (2015: 424 zaposlenih).

1. Opći podaci (nastavak)

Nadzorni odbor

Predsjednik	Blaž Brodnjak	30.5.2013-29.5.2017
Član	Marjana Usenik	20.5.2015-15.3.2016
Član	Ayda Šebić	17.9.2015-29.5.2017
Član	Andreas Burkhardt	9.12.2013-29.5.2017
Član	Suzana Žigon	30.5.2013-29.5.2017

31.12.2016:

Predsjednik	Blaž Brodnjak	30.5.2013-29.5.2017
Zamjenik predsjednika	Andreas Burkhardt	9.12.2013-29.5.2017
Član	Aleksander Kovač	16.3.2016-29.5.2017
Član	Ayda Šebić	17.9.2015-29.5.2017
Član	Suzana Žigon	30.5.2013-29.5.2017

Odbor za reviziju

Predsjednik	Tatjana Jamnik Skubic	23.12.2015-1.6.2018
Član	Nikolina Lilek	23.12.2015-1.6.2018
Član	Marko Jerić	2.6.2014-1.6.2018
Član	Barbara Deželak	2.6.2014-1.6.2018
Član	Nataša Simčić	23.12.2015-1.6.2018

Uprava

Direktor	Senad Redžić	1.1.2015-31.12.2016
Izvršni direktor	Lidija Žigić	1.1.2015-31.12.2016
Zamjenik direktora	Iztok Gornik	1.1.2015-27.12.2016

31.12.2016:

Direktor	Senad Redžić	1.1.2015-31.12.2016
Izvršni direktor	Lidija Žigić	1.1.2015-31.12.2016

Glavni interni revizor Elma Spahović

Sekretar Banke Amela Dizdarević-Bulja

1. Opći podaci (nastavak)

Članstva članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u drugim povezanim i nepovezanim licima

Blaž Brodnjak, predsjednik Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d., Banja Luka, predsjednik Nadzornog odbora
2. NLB Banka a.d., Skopje, predsjednik Nadzornog odbora
3. NLB Vita d.d., član Nadzornog odbora
4. NLB Skladi d.o.o., Ljubljana, član Nadzornog odbora

Andreas Burkhardt, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d., Podgorica, predsjednik Odbora direktora
2. NLB Banka a.d., Banja Luka, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Suzana Žigon, član Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d., Banja Luka, član Nadzornog odbora

Aleksander Kovač, član Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d., Banja Luka, član Nadzornog odbora

Ayda Šebić, član Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d., Banja Luka, član Nadzornog odbora

1. Opći podaci (nastavak)

1.1. Makroekonomsko okruženje

Godišnji rast industrijske proizvodnje u drugom kvartalu 2016. godine sugerise nastavak trenda rasta domaće ekonomije. Anketa o radnoj snazi i administrativni podaci o nezaposlenosti ukazuju na nastavak trenda smanjenja stope nezaposlenosti, uz gotovo nepromijenjen iznos prosječne nominalne plate u posljednje dvije godine. Deflatorni pritisci, mjereni promjenom u indeksu potrošačkih cijena, ojačali su u drugom kvartalu.

Na godišnjem nivou, i dalje je evidentan značajan rast osnovice za obračun obavezne rezerve usljed snažnog rasta kratkoročnih depozita domaćih sektora u domaćoj valuti. Višak sredstava na računu rezervi kod CBBiH i dalje višestruko premašuje nivo prosječne obavezne rezerve, iako se od početka jula 2016. godine obračunava jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10%, bez obzira na ročnu strukturu osnovice, te je uvedena negativna naknada na višak sredstava iznad obavezne rezerve na računima CBBiH. U prvom kvartalu zabilježeno je produbljivanje deficita tekućeg računa uzrokovanog, u najvećoj mjeri, smanjenjem priliva na sekundarnom računu. Uz relativno konstantno zaduženje po trgovinskim kreditima, slab priliv sredstava bankarskog sektora, sektora preduzeća i vladinog sektora u drugom kvartalu, priliv na finansijskom računu u drugom kvartalu će zavistiti od priliva direktnih stranih investicija.

Rezultat referenduma u Velikoj Britaniji o napuštanju Evropske unije nije imao direktne posljedice na ekonomiju BiH. Od neposrednih posljedica ističe se dalji pad prinosa na dužničke vrijednosne papire, a potencijalni indirektni efekti mogu biti refleksija ekonomske aktivnosti u zoni eura i poslovne politike grupacija banaka koje posluju u BiH. Iako su banke čije su grupacije uključene u test na stres banaka u EU, a čiji subsidijari posluju u BiH, zadovoljile minimalne propisane stope kapitala, rezultati testova su ukazali na značajnu osjetljivost na pretpostavljene šokove, što je uticalo na tržišnu vrijednost nekih od banaka.¹

Početak četvrtog tromjesečja je obilježio skroman ekonomski rast kao i u prva tri kvartala 2016. godine. Rast uvoza u prvih 10 mjeseci 2016. godine je po svemu sudeći bio posljedica povećanja finalne potrošnje i izvoza, uprkos smanjenju investicija. Pri tome na povećanje potrošnje ponajviše ukazuju godišnja povećanja PDV prihoda po poreskim prijavama od 3,9%, te rast uvoza dobara široke potrošnje od približno 4% u oktobru 2016. godine. U prilog realnog rasta potrošnje ide i godišnje smanjenje potrošačkih cijena kojim se jača kupovna moć plata i drugih primanja i dohodaka.

Posmatrano na nivou perioda januar-oktobar 2016. godine povećanje ukupne industrijske proizvodnje u BiH iznosilo je 3,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatra li se struktura ostvarenog rasta vidljivo je da je izvozno orjentirana prerađivačka industrija predstavljala glavni oslonac rasta u okviru koje je povećanje proizvodnje iznosilo 3,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Pored prerađivačke industrije, sektor za proizvodnju električne energije i sektor rudarstva su ostvarili povećanje proizvodnje od 6,1% odnosno 2,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Ukupno prikupljeni neto prihodi za prvih deset mjeseci tekuće godine bilježe povećanje od 4,2% g/g, kao rezultat rasta vodećih kategorija neto prihoda (prihodi od PDV-a, akcize i carine).²

Kao rezultat svojih analiza 9. septembra 2016. agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“. U februaru 2016. agencija Moody's Investors Service potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“.³

U prva tri kvartala 2016. godine bankarski sektor u Federaciji BiH zabilježio je rast bilansne sume, depozita i kredita, dok je kapital porastao kao rezultat povećanja iz osnova finansijskog rezultata (dobit) i dokapitalizacije kod dvije banke. Nedovoljan ekonomski rast, teško stanje u realnom sektoru i brojni unutrašnji problemi uzrokovani političkim stanjem u zemlji, ograničeni pristup novim stabilnim izvorima finansiranja, negativno su se odrazili na stanje i perspektive bankarskog sektora. I pored nepovoljnog okruženja, likvidnost, profitabilnost i kapitaliziranost sekora mogu se ocijeniti zadovoljavajućim, te se može zaključiti da je bankarski sektor i dalje ostao stabilan i siguran.⁴

Uprava Banke vjeruje da je poduzela sve potrebne mjere da podrži postojanje i rast poslovanja Banke u postojećim okolnostima.

---

¹ Bilten 2 CBBiH 2016.

² Web publikacije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH za period januar-oktobar 2016. godine

³ www.cbbh.ba

⁴ Informacije o bankarskom sistemu Federacije Bosne i Hercegovine 30. septembar 2016. godine

---

1. Opći podaci (nastavak)

1.2. Uticaj na likvidnost

Do izbijanja globalne finansijske i ekonomske krize, u normalnim uslovima poslovanja banaka i stabilnom okruženju rizik likvidnosti je imao sekundaran značaj, odnosno kreditni rizik je bio u prvom planu. Nakon prenošenja globalne krize i njenog negativnog uticaja na finansijski i ekonomski sistem u BiH, došlo je do porasta rizika likvidnosti.

U cilju prevazilaženja finansijskih poremećaja, te očuvanja likvidnosti, Banka je nastavila s pojačanim praćenjem rizika likvidnosti, a redovno ažurira i prilagođava likvidnosne planove u skladu sa tržišnom situacijom. Konstantno se prate depoziti velikih deponenata, rokovi dospijea istih, te održavaju kontakti i razgovori sa njima.

U skladu sa smjericama Odbora za upravljanje aktivom i pasivom NLB Grupe, Banka je obavezna da održava ciljane limite koji su obavezujući za sve banke u NLB Grupi:

- Udio nebankarske pasive u bilansnoj sumi (nebankarske obaveze / ukupna aktiva) – limit je min 70% a ostvarenje na dan 31. decembra 2016. godine 84,08%,
- Bruto krediti nebankarskom sektoru / depoziti nebankarskog sektora - maksimalni koeficijent 110% (sa 31. decembrom 2016. godine odnos bruto kredita i depozita je 86,54%, - Banka ispunjava navedeni limit),
- Neto nebankarski krediti / nebankarski depoziti – limit od max 100% je ispoštovan sa 76,67%.
- Liquidity coverage ratio (LCR) – interni limit od min 120% ispunjen je sa 165,38%
- Net stable Funding ratio - interni limit od minimalno 105% ispoštovan je sa 164,20%
- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u nestabilnoj pasivi – interni limit od min 25% ispunjen je sa 185,84%,
- Nezaložene likvidne rezerve u odnosu na potencijalne odlive pri jakom stres testu (3 mjeseca) interni limit od minimalno 100% ispunjen je sa 131,06%.
- Adekvatnost kapitala održavati na nivou 13% (sa 31. decembrom 2016. godine stopa adekvatnosti kapitala iznosila je 14,2% - Banka ispunjava navedeni limit).

Uticaj na dužnike

Prenošenje globalne ekonomske krize na područje BiH imalo je uticaj i na ključni segment djelovanja banaka, odnosno kreditiranje. Ograničavajući faktor rastu kredita je, s jedne strane, dostupnost novih izvora, odnosno njihov porast, a s druge strane sve veći uticaj krize na ukupnu ekonomiju i privredu u BiH i pogoršanje stanja u realnom sektoru.

Uticaj na kolaterale (naročito nekretnine)

Prilikom utvrđivanja iznosa rezervisanja za kredite u kašnjenju uzimaju se u obzir, pored redovnih, i novčani tokovi iz kolaterala. Obračun novčanih tokova iz kolaterala se vrši za kredite kod kojih od momenta pokretanja sudskog postupka nije proteklo više od sedam godina.

Tržište Federacije Bosne i Hercegovine za mnoge vrste kolaterala, naročito nekretnina, je ozbiljno pogođeno trenutnim turbulencijama međunarodnog finansijskog tržišta, koje su prouzrokovale nižu likvidnost određenih vrsta sredstava. Kao rezultat toga, ostvarena vrijednost kolaterala se može razlikovati od procijenjene vrijednosti kod umanjenja vrijednosti.

Banka u svom poslovanju kao jedan od najčešćih oblika obezbjeđenja potraživanja od klijenata primjenjuje hipoteku na nekretnine i zalag na pokretne stvari. Omjeri prihvatljivosti kolaterala u odnosu na vrijednost izloženosti su definisani Politikom kreditiranja nefinansijskih društava NLB dd i NLB grupe, Politikom kolaterala i Priručnikom za osiguranje izloženosti, a u zavisnosti od ročnosti plasmana i boniteta klijenta.

Banka redovno prati kretanje tržišne vrijednosti kolaterala.

1. Opći podaci (nastavak)

1.3. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrijednost vrijednosnih papira na aktivnom tržištu zasniva se na tekućim cijenama ponude i potražnje za finansijska sredstva ili za finansijske obaveze. Ukoliko tržište nekog finansijskog instrumenta nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost različitim tehnikama procjene. Tehnike procjene uključuju korištenje sadašnjih nezavisnih tržišnih transakcija između informisanih i upoznatih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procjena koje učesnici obično koriste na tržištu. Tehnika procjene prikazuje trenutno stanje na tržištu na datum procjene što i ne mora biti stvarno stanje na tržištu niti prije niti poslije datuma procjene.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev slijedećih izmjenjenih MSFI koja su usvojena od strane Banke od 1. januara 2016. godine:

- **MRS 27: Pojedinačni finansijski izvještaji (izmjena)**
Izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode od 1. januara 2016. godine. Izmjenama i dopunama je dozvoljeno entitetima da koriste metod kapitala za priznavanje ulaganja u zavisna društva, zajedničke poduhvate i pridružena društva u njihovim pojedinačnim finansijskim izvještajima, što će pomoći određenim zakonodavstvima prelaz na MSFI za pojedinačne finansijske izvještaje, smanjujući troškove usaglašavanja, pri tom ne umanjujući obim informacija dostupnih investitorima. Menadžment Banke nije primjenio promjene ovog standarda na finansijsko izvještavanje.
- **MRS 1: Presentacija finansijskih izvještaja**
Izmjene MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja ohrabruju kompanije u primjeni profesionalne procjene u odlučivanju koje informacije će objelodaniti i kako da ih strukturiraju u svojim finansijskim izvještajima. Izmjene stupaju na snagu za godišnje periode od 1. januara 2016. godine. Uže fokusirane izmjenama se više pojašnjava MRS 1 nego što se mijenjaju postojeći zahtjevi. Izmjene se odnose na materijalnost, redoslijed napomena uz finansijske izvještaje, zbirove i njihovo raščlanjavanje, računovodstvene politike i prezentaciju stavki ostalog ukupnog rezultata (OCI) koji proizilazi iz ulaganja po metodi učešća. Menadžment Banke nije primjenio promjene ovog standarda na finansijsko izvještavanje.
- **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 38 Nematerijalna ulaganja (izmjena):**
Pojašnjenje prihvatljivih metoda obračuna amortizacije
Izmjena stupa na snagu za periode koji počinju 1. januara 2016. godine. Izmjena daje dodatne smernice o tome kako treba da se obračunava amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja. Izmjena pojašnjava principe MRS 16 i MRS 38 prema kojima prihodi odražavaju ekonomske koristi koje se generišu poslovanjem (čiji je imovina dio), a ne ekonomske koristi koji se uživaju korištenjem imovine. Kao rezultat, odnos generisanih prihoda i ukupnih prihoda za koje se očekuje da će biti generisani ne može se koristiti pri amortizaciji nekretnina, postrojenja i opreme te se može koristiti samo u vrlo ograničenim okolnostima pri amortizaciji nematerijalnih ulaganja. Menadžment Banke nije primjenio promjene ovog standarda na finansijsko izvještavanje.
- **Izmjene i dopune MSFI 11: Ulaganje u zajedničke aranžmane (izmjena):**
Ove izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. godine ili nakon toga. MSFI 11 se odnosi na računovodstveni tretman učešća u zajedničkim poduhvatima i zajedničkim operacijama. Izmjene daju nove smjernice o tome kako računovodstveno tretirati sticanje učešća u zajedničkoj operaciji koja čini poslovanje u skladu sa MSFI, i utvrđuje adekvatan računovodstveni tretman takvih sticanja. Banka nema transakcije koje su u obuhvatu ovih izmjena.
- **Izmjene i dopune MRS-a 19: Definisani planovi naknada: doprinosi zaposlenih**
Izmjene su stupile na snagu za periode koji su počeli 1. februara 2015. godine. Izmjene se odnose na doprinose od zaposlenih ili trećih lica prilikom priznavanja definisanih planova naknada. Svrha izmjena je pojednostavljenje priznavanja ovih doprinosa koji su nezavisni od broja godina službe zaposlenog, na primer, doprinosi zaposlenih se obračunavaju kao fiksni procenat zarade. Banka nema definisane planove naknada koji su u obuhvatu ovih izmjena.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu (nastavak)

- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2010 – 2012, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. februara 2015. godine. Nijedna od ovih dopuna nema uticaja na finansijske izvještaje Banke:
  - Ø *MSFI 2 Plaćanje dionicama*: Ovo poboljšanje mijenja definiciju 'uslova sticanja' i 'tržišnih uslova' i dodaje definicije za 'stanje učinka' i 'uslov usluga' (koji su prethodno bili deo definicije 'uslova sticanja').
  - Ø *MSFI 3 Poslovne kombinacije*: Ovo poboljšanje pojašnjava da se kontigent razmatranja u poslovima sticanja koji nije klasifikovan kao kapital naknadno vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspjeha bez obzira da li spada u okvir MSFI 9 Finansijski instrumenti.
  - Ø *MSFI 8 Segmenti poslovanja*: Ovo poboljšanje zahtijeva da entitet objelodani procjene rukovodstva u primjeni kriterija za objedinjavanje u segmentima poslovanja i pojašnjava da će entitet obezbijediti samo usaglašavanje ukupnih sredstava po segmentima sa sredstvima entiteta ako se o sredstvima segmenta redovno izvještava.
  - Ø *MSFI 13 Mjerenje fer vrednosti*: Ovo poboljšanje u Osnovama za zaključivanje MSFI13 pojašnjava da izdavanje MSFI13 i dopuna MSFI 9 i MRS 39 nije ukinulo mogućnost mjerenja kratkoročnih potraživanja i obaveza bez navedene kamatne stope po njihovim fakturnim vrednostima bez diskontovanja ako je efekat diskontovanja nematerijalan.
  - Ø *MRS 16 Postrojenja nekretnine i oprema*: Dopuna pojašnjava da kada je stavka nekretnina, postrojenja i opreme revalorizovana, bruto nabavna vrijednost se prilagođava na način koji je konzistentan sa revalorizacijom sadašnje vrijednosti.
  - Ø *MRS 24 Objelodanjivanje povezanih strana*: Dopuna pojašnjava da je entitet koji pruža usluge ključnog rukovođenja izvještajnom entitetu ili matičnom društvu izvještajnog entiteta je, u tom slučaju, povezana strana izvještajnog entiteta.
  - Ø *MRS 38 Nematerijalna imovina*: Dopuna pojašnjava da kada je nematerijalna imovina revalorizovana bruto sadašnja vrijednost je prilagođena na način koji je konzistentan sa revalorizacijom sadašnje vrijednosti.
- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2012 – 2014, koji je skup dopuna MSFI. Dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2016. godine. Nijedna od ovih dopuna nema uticaja na finansijske izvještaje Društva.
  - Ø *MSFI 5 Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja*: Promjena pojašnjava da promjena jednog metoda raspolaganja drugima (putem prodaje ili distribucije vlasnicima) ne treba da se smatra novim planom otuđenja, već nastavkom originalnog plana. Stoga, ne postoji prekid u primjeni zahteva MSFI 5. Promjena takođe pojašnjava da promjena metoda otuđenja ne mijenja datum klasifikacije.
  - Ø *MSFI 7 Finansijski Instrumenti: Objelodanjivanja*: Promjena pojašnjava da ugovor o servisiranju koji uključuje naknadu može predstavljati nastavak učešća u finansijskom sredstvu. Takođe, promjena pojašnjava da MSFI 7 objelodanjivanja koja se odnose na prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza nisu obavezna u sažetom periodičnom finansijskom izvještaju.
  - Ø *MRS 19 Primanja zaposlenih*: Promjena pojašnjava da se dubina tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica određuje na osnovu valute u kojoj su obaveze denominirane, pre nego na osnovu zemlje u kojoj su obaveze locirane. Kada ne postoji duboko tržište za visokokvalitetne korporativne obveznice u toj valuti, moraju se koristiti državne obveznice.
  - Ø *MRS 34 Periodično finansijsko izvještavanje*: Promjena pojašnjava da zahtevana periodična objelodanjivanja moraju biti ili u periodičnim finansijskim izvještajima ili inkorporirana povezivanjem između periodičnih finansijskih izvještaja i gdje god su uključena u okviru širih periodičnih finansijskih izvještaja (npr., u komentaru rukovodstva ili izvještaju o rizicima). Odbor specificira da ostale informacije u okviru periodičnih finansijskih izvještaja moraju biti dostupne korisnicima pod istim uslovima kao periodični finansijski izvještaji i u isto vreme. Ukoliko korisnici nemaju pristup ostalim informacijama na ovaj način, onda periodični finansijski izveštaj nije kompletan.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- **Međunarodni standard finansijskog izvještavanja 9 Finansijski Instrumenti: Klasifikacija i Mjerenje**

Standard je primjenjiv za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, sa dozvoljenom ranijom primjenom. Finalna verzija MSFI 9 Finansijski Instrumenti odražava sve faze projekta finansijskih instrumenta i zamenjuje MRS 39 Finansijski Instrumenti: Priznavanje i mjerenje i sve prethodne verzije MSFI 9. Standard uvodi nove zahteve za klasifikaciju i merenje, obezvređenje, i računovodstvo hedžinga.

U julu 2014. godine, IASB je izdao MSFI 9 Finansijski instrumenti kao zamjenu za MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje. MSFI 9 uvodi novi pristup finansijskim instrumentima za klasifikaciju i mjerenje, novi model za očekivane buduće gubitke i dopunjuje zahtjeve za računovodstvo zaštite. MSFI 9 je obavezno na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine sa ranije dopuštenom primjenom. NLB banka d.d., Sarajevo će primjenjivati novi standard od 1. januara 2018.

Klasifikacija i mjerenje finansijskih instrumenata

Iz perspektive klasifikacije i mjerenja, novi standard će zahtijevati da se sva dužnička finansijska imovina procjenjuje na osnovu kombinacije poslovnog modela NLB Grupe za upravljanje imovinom i ugovornim karakteristikama novčanog toka instrumenata. MRS 39 kategorije mjerenja će biti zamijenjene sa:

- Fer vrijednost kroz bilans uspjeha (FVPL),
- Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI),
- Amortizirani trošak i
- Finansijski instrumenti tretirani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Vlasnički instrumenti koji se ne drže radi trgovanja može biti nepovratno klasifikovan po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, bez naknadne reklasifikacije dobitaka ili gubitaka u bilans uspjeha. Računovodstvo za finansijske obaveze će biti isto kao što zahtijeva MRS 39, osim za tretman dobitaka ili gubitaka koji proizlaze iz vlastitog kreditnog rizika, a koji se odnose na obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Nakon završetka početne procjene poslovnog modela i testa karakteristika novčanih tokova Banka procjenjuje sljedeće:

- za većinu kredita i potraživanja od banaka i klijenata koji su klasifikovani kao krediti i potraživanja u skladu sa MRS 39 se očekuje da će se mjeriti po amortiziranom trošku po MSFI 9,
- za dužničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju u skladu sa MRS 39 se očekuje da će se mjeriti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata

MSFI 9 zahtijeva kretanje iz ostvarenih gubitaka u model očekivanih gubitaka, zahtijevajući od Banke da prepozna ne samo kreditne gubitke koji su već nastali, već i gubitke za koje se očekuje da će nastati u budućnosti. Umanjenje za očekivane kreditne gubitke (ECL) je potrebno za sve kredite i ostalu dužničku finansijsku imovinu, osim one finansijske imovine koja se drži po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, zajedno sa kreditnim obavezama i ugovorima za garancije.

Ispravke se temelje na očekivanim kreditnim gubicima povezanim sa vjerovatnosti pogoršanja u narednih 12 mjeseci, osim ako je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja, u kojem slučaju, ispravke se temelje na vjerovatnosti pogoršanja tokom životnog vijeka finansijske imovine (LECL). Pri odlučivanju da li je rizik pogoršanja značajno povećan od početnog priznavanja, Banka razmatra razumne informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora. To uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analize na osnovu istorijskih podataka, iskustava i procjene kreditnih stručnjaka uzimajući u obzir i informacije o budućim događajima.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

Klasifikacija u faze

NLB Grupa je pripremila metodologiju za ECL definisanje kriterijuma za klasifikaciju u fazama, kriteriji za prelaz između faza, proračun pokazatelja rizika i validaciju modela. U skladu s tim Banka će klasifikovati finansijske instrumente u fazu 1, fazu 2, te fazu 3, na osnovu metodologije za umanjena vrijednosti kao što je opisano u nastavku:

- faza 1 – zadovoljavajući portfolio: nema značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja. Banka bi priznavala ispravke na osnovu ECL za 12 mjeseci,
- faza 2 - nezadovoljavajući portfolio: značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja, Banka bi priznavala ispravke na bazi LECL, i
- faza 3 - loši portfolio: Banka bi priznavala LECL za ove finansijske instrumente.

Pretpostavke se značajan rast kreditnog rizika su:

- kada je kreditni rejting smanjen na datum izvještavanja, u odnosu na kreditni rejting početnog priznavanja,
- kada finansijska imovina ima značajna kašnjenja od preko 30 dana (dani-u kašnjenju su također uključeni u procjenu kreditnog rejtinga),
- ako je kreditni predmet na listi za monitoring.

ECL za fazu 1 finansijskih instrumenata se izračunava na temelju 12 mjesečnog PD-ja ili kraći period PD-ja, ako finansijska imovina dopijeva za manje od 1 godine. 12 mjesečni PD već uključuje makroekonomski učinak udara. Gubici od umanjena vrijednosti u fazi 1 dizajnirani su tako da odražavaju gubitke od umanjena vrijednosti koji su nastali u portfelju, ali još nisu identifikovani.

LECL za fazu 2 finansijskih instrumenata se izračunava na temelju PD-a tokom životnog vijeka finansijske imovine (LPD) jer je njihov kreditni rizik znatno povećan od momenta njihovog početnog priznavanja. Ovaj proračun se zasniva na procjeni budućih događaja koji uzima u obzir više ekonomskih scenarija kako bi se prepoznali eventualni gubici povezani s makro-ekonomskim prognozama.

Za finansijske instrumente u fazi 3 očekuje se isti tretman kao i za one koji su već umanjene vrijednosti u skladu sa MRS 39. Finansijski instrument će biti prebačen iz faze 3, ako više ne zadovoljava kriterije kredita umanjene vrijednosti nakon probnog perioda. Poseban tretman se primjenjuje za kupljene ili preuzete kredite umanjene vrijednosti (POCI), gdje će se od početnog priznavanja samo priznati dodatni gubici kumulativnih promjena .

Priznavanje kamatnih prihoda

Prihodi od kamata na finansijska sredstva u fazi 1 i fazi 2 se priznaju na bruto osnovi (amortizovani troškovi prije umanjena vrijednosti), dok se prihodi od kamata za finansijska sredstva u fazi 3 priznaju po netto principu.

Informacije vezane za budućnost

Banka će uključiti informacije o budućnosti i u procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika i za mjerenje ECL-a. Te informacije uključuju makroekonomske faktore (npr stopa nezaposlenosti, rast BDP-a, kamatne stope i cijene stanovanja) i ekonomske prognoze. Osnovni scenario predstavlja rezultat normalnog procesa finansijskog planiranja, dok bolji i gori scenariji predstavljaju više optimističan ili pesimistični ishod (slično kao po ICAAP-u).

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

Preračunavanje svih parametara vrši se jednom godišnje ili češće, ako se makro okruženje mijenja više nego što je uključeno u prethodnim prognozama. U tom slučaju svi parametri se preračunavaju prema novim prognozama.

Strategija implementacije i status projekta

Uzimajući u obzir obim zahtjeva MSFI 9 i njegov uticaj na ukupan bankarski sistem, implementacija standarda je organizovana kao projekt na nivou Banke. Projekat je podijeljen na pod-projekte s jasnim zadacima za klasifikaciju i mjerenje finansijskih instrumenata, umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata i objavama. Pod-projekat za klasifikaciju i mjerenje ima finansijsko računovodstvo, dok projekat za umanjenja vodi sektor rizika. Uključeni su i ostali odjeli s odgovarajućim ulogama. Projekt je pod pokroviteljstvom člana Uprave za finansije i rizike.

Analize trenutne metodologije, procesa, računovodstvenih politika, IT sistema su završeni. Trenutno, Banka je u fazi realizacije. U drugoj polovini 2017. godine Banka planira završiti fazu implementacije i testiranja.

• MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Standard je primjenjiv počev od ili posle 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji će se primjenjivati na prihode iz ugovora sa kupcima (uz ograničen broj izuzetaka), nezavisno od vrste prihoda ili industrije. Zahtevi standarda će se takođe primjenjivati na priznavanje i merenje dobitaka i gubitaka od prodaje neke nefinansijske imovine, koja nije posledica uobičajenih aktivnosti Banke (npr. prodaja stalne materijalne ili nematerijalne imovine). Standard zahteva detaljna obelodanjivanja, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda, informacije o činidbenim obavezama iz ugovora, promjene u stanju imovine i obaveza po osnovu ugovora između perioda, kao i ključne procjene. Uprava Banke smatra da ove dopune neće imati značajniji efekat na finansijsko izvještavanje.

• MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (pojašnjenja)

Pojašnjenja standarda će se primjenjivati počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Cilj je pojašnjenje namjere koju je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde imao pri definisanju zahteva MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima, posebno u dijelu koji se odnosi na računovodstveno obuhvatanje identifikovanih činidbenih obaveza, pojašnjavajući princip „pojedinačne identifikacije“, principal-agent problem (procjena da li je Društvo principal ili agent), kao i primjenu kontrolnog pristupa i licenciranja, obezbeđujući dodatne smernice za računovodstveni tretman intelektualne svojine i autorskih prava. Pojašnjenja takođe obezbeđuju dodatne praktične savjete za Banke koja će primjenjivati MSFI 15 potpuno retrospektivno, ili koja će izabrati primenu modifikovanog retrospektivnog pristupa. Uprava Banke smatra da ove dopune neće imati značajniji efekat na finansijsko izvještavanje.

• MSFI 16 Lizing

Standard je primjenjiv počev od ili posle 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše početno priznavanje, odmeravanje i obelodanjivanje lizinga za obe strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahteva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izvještajima. Zajmodavci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromjenjeno. Uprava Banke trenutno procjenjuje utjecaj novog standarda na finansijsko izvještavanje Banke, te planira uvesti standard kada postane primjenjiv.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- MSFI 10 Konsolidovani finansijski izvještaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog preduzeća (Izmjena)

Izmjene i dopune ukazuje na poznato neslaganje između zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih preduzeća i zajedničkih poduhvata. Rezultat dopuna odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira biznis, bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne. Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja nije ključna za obavljanje biznisa, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog preduzeća. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primjene ovog standarda čekajući ishod istraživanja vezano za metod učešća. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- MRS 12 Porez na dobit (Izmjena): Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke

Izmjene su primjenjive počev od ili poslije 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Cilj ovih izmjena i dopuna je da pojasni obračun za odložena poreska sredstva za nerealizovane gubitke, kako bi se odgovorilo na različitu primjenu MRS 12 u praksi. Konkretni problemi za koje postoje različita rješenja u praksi se odnose na slučajeve kada se javlja odbitna privremena razlika nakon pada fer vrednosti, zatim na nadoknadu sredstva višoj od njegove knjigovodstvene vrijednosti, na vjerovatnu buduću oporezivu dobit i na kombinovanu procjenu naspram pojedinačne procjene. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima (Izmjena): Objelodanjivanje

Standard je primjenjiv počev od ili posle 1. januara 2017. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Cilj ove izmjene i dopune je da omogući korisnicima finansijskih izvještaja da procene promjene u obavezama proizašlim iz aktivnosti finansiranja, uključujući promjene koje proizilaze kako iz novčanih, tako i iz nenovčanih promjena. Dopuna definiše da je jedini način da se ispuni zahtev za objelodanjivanjem tabelarni prikaz početnog i krajnjeg stanja u bilansu stanja za obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući promjene u novčanim tokovima iz aktivnosti finansiranja, promjene koje proizilaze iz sticanja kontrole i prodaje udjela ili učešća, efekat promjene deviznog kursa, promjena fer vrednosti i druge promjena. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- MSFI 2: Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja dionicama (Izmjena)

Izmjena i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene standarda se odnose na zahtjeve računovodstvenog prikazivanja efekata ispunjavanja i neispunjavanja uslova sticanja kod vrednovanja transakcija dionicama zasnovane na gotovini, kod transakcija plaćanja dionicama sa karakteristikama neto poravnanja prilikom obračuna obaveze poreza po odbitku i kod izmjene odredbi i uslova plaćanja dionicama, koje mijenjaju klasifikaciju transakcije od zasnovane na gotovini do transakcija plaćanja dionicama zasnovane na kapitalu. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- MRS 40: Transfer na investicione nekretnine (Izmjene)

Izmjene i dopune standarda su primjenjive za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene standarda ukazuju kada entitet treba da uradi transfer imovine, uključujući i imovinu u pripremi ili razvoju u, ili iz investicionih nekretnina. Izmjene i dopune navode da promjena upotrebe nastaje kada imovine ispuni, ili prestane da ispunjava, definiciju investicione nekretnine i postoje dokazi promjene upotrebe iste. Promjena namjere rukovodstva u vezi sa načinom korištenja imovine ne pruža dokaze o promjeni upotrebe iste. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

• IFRIC tumačenje 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno razmatranje

Tumačenje je primjenjivo za period počev od ili poslije 1. januara 2018. godine, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Data interpretacija tumači računovodstvo transakcija koje obuhvataju avansni prijem ili naplatu u stranoj valuti. Tumačenje obuhvata transakcije u stranoj valuti u situaciji kada entitet priznaje nemonetarna sredstva ili obaveze, nastale zbog avansnog prijema ili plaćanja, a prije nego što entitet prizna relevantnu imovinu, trošak ili prihod. Interpretacija navodi da datum transakcije, za svrhu određivanja odgovarajućeg deviznog kursa, je datum inicijalnog priznavanja nemonetarnog unapred plaćenog sredstva ili obaveze za odložene prihode. Ukoliko postoji više transakcija avansnog prijema ili plaćanja, u tim situacijama entitet mora da odredi datum transakcije za svaku transakciju avansnog prijema ili plaćanja. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2014 – 2016, koji predstavlja skup izmjena i dopuna postojećih MSFI. Izmjene standarda su primjenjive za periode počev od ili poslije 1. januara 2017. godine, za MSFI 12 Objelodanjivanje interesa u drugim entitetima i za periode počev od ili poslije 1. januara 2018. godine za MSFI 1 Prva primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Mogućnost ranije primjene je dozvoljena za MRS 28 Investicije u pridružene entitete. Ne očekuje se da će izmjene ovog standarda imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- Ø *MSFI 1 Prva primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja:* Dato poboljšanje briše kratkoročna izuzeća u vezi sa objelodanjivanjima o finansijskim instrumentima, primanja zaposlenih i investicionih entiteta, primjenljivih kod prve primjene standarda.
- Ø *MRS 28 Investicije u pridružene entitete:* Izmjene pojašnjavaju da primjena fer vrednovanja kroz bilans uspeha investicije u pridružene entitete od strane organizacija ulagačkog kapitala, ili drugog kvalifikovanog entiteta, je dostupna za svaku investiciju u pridružene entitete na pojedinačnog investicionoj osnovi, nakon inicijalnog priznavanja.
- Ø *MSFI 12 Objelodanjivanje interesa u drugim entitetima:* Izmjene pojašnjavaju da zahtevi MSFI 12 kod objelodanjivanja, osim onih koji su prikazani u sumarnim finansijskim informacijama kod pridruženog entiteta, učešća u drugom entitetu ili zajedničkom poduhvatu, primenjuju za pridružene entitete, učešća u drugim entitetima ili zajedničkim poduhvatima koji su klasifikovani kao namjenjeni za prodaju, namjenjeni distribuciji ili za otuđenje u skladu sa MSFI 5.

Banka je izabrala da ne usvoji nove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Osim MSFI9 čiji će utjecaj Banka procijeniti u narednim periodima, Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalan utjecaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

3.1. Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

Računovodstvena regulativa primjenjiva u Federaciji Bosne i Hercegovine („Federacija“ ili „FBiH“) temelji se na Zakonu o računovodstvu i reviziji („Zakon“) (Službene novine FBiH 83/09). Društva pripremaju i prezentiraju svoje finansijske izvještaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“), njihovim izmjenama i tumačenjima („Tumačenje Međunarodnih računovodstvenih standarda“), Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) te njihovim izmjenama i tumačenjima („Tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja“) izdanim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde te prevedenim i objavljenim od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika FBiH (odobrenjem Komisije za računovodstvo FBiH broj 2-11/06). Odluka o objavi Standarda broj O-1/4-2010 od 28. aprila 2010. godine je obavezujuća za period od 1. januara 2010. godine. Ova odluka obuhvaća MRS, MSFI i tumačenja objavljena od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde i potvrđena od strane Evropske savjetodavne skupine za finansijsko izvještavanje („EFRAG“) do oktobra 2009. godine. Svi prethodno izdani standardi koji su naknadno odobreni od strane EFRAG-a kao i nova i izmijenjena tumačenja MSFI-a i Odbora za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja („IFRIC“) izdana od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde nakon oktobra 2009. godine nisu još prevedena i objavljena.

Tokom pripreme ovih MSFI finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2016. godine Banka je razmotrila da li primjena standarda objavljenih od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde koji su primjenjivi na tekuću godinu, a još nisu prevedeni i objavljeni u FBiH rezultira materijalnim odstupanjem od relevantne primjenjive lokalne regulative. Banka je zaključila da ovo nije slučaj, stoga je mišljenje rukovodstva da ovi MSFI finansijski izvještaji također zadovoljavaju zakonsku obavezu Banke da objavljuje finansijske izvještaje u skladu sa primjenjivom relevantnom lokalnom računovodstvenom regulativom.

3.2. Koncept vremenske neograničenosti poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovnim aktivnostima u predvidivoj budućnosti, te biti sposobna realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

3.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim za finansijsku imovinu i obaveze koje se mjere i iskazuju po fer vrijednosti.

Poslovni događaji evidentiraju se na dan njihovog nastanka.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili bi bila plaćena za prijenos neke obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na primarnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena upotrebom druge tehnike procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja. Fer vrijednost za mjerenje i/ili za svrhu objavljivanja u ovim finansijskim izvještajima je određena na takvoj osnovi, osim za mjerenja koja imaju neke sličnosti u fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednosti, kao što su neto utrživa vrijednost prema MRS 2 ili vrijednost u upotrebi prema MRS 36.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Osim toga, za potrebe finansijskog izvještavanja pokazatelji fer vrijednosti su podijeljeni na Nivo 1, 2 ili 3, na temelju stepena do kojeg je vrednovanje fer vrijednosti moguće posmatrati i prema značaju vrednovanja fer vrijednosti u cijelosti, kako slijedi:

- ulazni podaci Nivoa 1 su (nekorigovane) cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze i koje su Banci dostupne na datum mjerenja;
ulazni podaci Nivoa 2 su oni, osim onih kotiranih cijena koje su uključene u Nivo 1, koji su uočljivi za imovinu ili obaveze, bilo direktno ili indirektno i
- ulazni podaci Nivoa 3 su neuočljivi ulazni podaci za imovinu ili obaveze.

U tehnikama procjene vrijednosti, koje se koriste pri mjerenju fer vrijednosti, maksimalno se koriste relevantni uočljivi ulazni podaci, dok se primjena neuočljivih ulaznih podataka svodi na minimum.

U slučajevima kada se ulazni podaci, koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze, mogu klasifikovati u različite nivoe hijerarhije fer vrijednosti, mjerenje fer vrijednosti se u cijelosti klasifikuje u isti nivo kao i ulazni podatak najnižeg nivoa koji je značajan za cjelokupno mjerenje.

Banka vrši prijenose, odnosno reklasifikaciju između nivoa hijerarhije fer vrijednosti onda kada za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze koristi ulazne podatke koji se klasifikuju u nivo različit od nivoa u koji su se klasifikovali ulazni podaci korišteni prilikom prethodnog mjerenja fer vrijednosti te imovine ili obaveze.

Reklasifikacija iz jednog u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti obavezna je u slučajevima kada se, prilikom mjerenja fer vrijednosti, korišteni ulazni podaci jednog nivoa koriguju ulaznim podacima drugog nivoa.

3.4. Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (KM ili BAM). Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

3.5. Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima, objavljene su u *Napomeni 3.31*.

Računovodstvene politike navedene u nastavku dosljedno su primjenjivane na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6. Strane valute

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda.

Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko postoji više kurseva, koristi se termimska stopa prema kojoj bi budući novčani tokovi po osnovu te transakcije ili stanja mogli biti izmireni, a u slučaju da su isti nastali. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka.

Sve pozitivne i negativne kursne razlike prikazane u izvještaju dobiti i gubitka su prikazane u neto iznosu unutar odgovarajućih stavki.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. decembra srednji kursevi su slijedeći:

	2016.	2015.
Kurs		
	BAM	BAM
USD	1,85545	1,79007
EUR	1,95583	1,95583

3.7. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunatih kamata. Prihod od zatezних kamata evidentira se po obračunu. Obračun kamata za kredite u defaultu, odnosno za kredite koji kasne duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, zaustavlja se na datum kada je kredit postao default, a dalji obračun za takve partije se vrši u vanbilansu.

Povećanje nadoknadive vrijednosti potraživanja u default-u, koje rezultira protokom vremena, ukoliko nije došlo do promjene u procjeni budućih novčanih tokova, u bilansu uspjeha se, u skladu sa MRS 39, priznaje kao kamatni prihod primjenom metode efektivne kamatne stope (*unwinding – Napomena 5*).

Kamate se obračunavaju u skladu sa važećim zakonskim propisima ili prema ugovoru zaključenom između vjerovnika i dužnika. Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno.

Prihodi po osnovu naknada po kreditima razgraničavaju se i amortizuju tokom perioda trajanja kredita korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi po osnovu naknada po kreditima prikazani su u poziciji prihoda od kamata.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.8. Prihodi i rashodi od naknade i provizija

Naknade i provizije se iskazuju na obračunskoj osnovi po pružanju usluge komitentiu. Prihod od naknada i provizija podrazumijeva sve prihode ostvarene pružanjem usluga komitentima Banke.

Prihode od naknada čine prihodi po osnovu unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa, prihodi od naknada po vanbilansnim poslovima, te brokersko-dilerskim poslovima.

Rashode od naknada čine naknade koje Banka plaća CB BiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a i troškovi kartičnog poslovanja.

Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu kada su nastali.

3.9. Prihod od dividendi

Primljene dividende se priznaju u izvještaju dobiti i gubitka kao ostali prihodi, kada se uspostavi pravo dioničara na naplatu dividendi.

3.10. Naknade za zaposlene

Banka, u svakodnevnom poslovanju, za svoje zaposlene plaća poreze i doprinose na i iz plata koji se obračunavaju na bruto plaće kao i topli obrok, troškove prevoza na radno mjesto i regres za godišnji odmor u skladu sa zakonskom regulativom. Ovi troškovi uključeni su u izvještaju dobiti i gubitka u istom periodu na koji se odnose plate.

Pogodnosti zaposlenih predstavljaju isplate za koje je poslodavac preuzeo obavezu da ih isplati zaposlenicima na osnovu zakona, pravilnika i ugovora, te predstavljaju osnov za formiranje rezervisanja u skladu sa MRS 19.

Banka u skladu sa aktima NLB Grupe, najmanje svake tri godine angažuje vanjskog aktuaru za izračun pogodnosti zaposlenih, a obavezna je još dodatno, dva puta godišnje vršiti provjeru da li je došlo do promjene podataka koji utiču na izračun rezervisanja za pogodnosti zaposlenih. Dodatna rezervisanja se formiraju ako je:

- broj zaposlenih povećan za više od 10%,
- visina jubilarnih nagrada ili otpremnina u penziju porasla za više od 5%,
- značajan pad kamatnih stopa, čiji se diskontni faktor upotrebljava kod obračuna sadašnje vrijednosti obaveza za rezervisanja,
- došlo do promjene u zakonodavstvu na području isplata zaposlenim.

U ostalu sveobuhvatnu dobit/gubitak se priznaju pogodnosti koje obuhvataju:

- iskustvena prilagođavanja, odnosno razlike između prijašnjih aktuarskih pretpostavki i onoga što je stvarno ostvareno i
- efekti promjena u odnosu na aktuarske pretpostavke, a odnose se na demografske (fluktuacije zaposlenih, mortaliteta, itd) i finansijske pretpostavke (npr. promjene u visini eskontne stope, rast plaća).

Efekti priznavanja pogodnosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti iskazani su u Izvještaju o promjenama na kapitalu u okviru pozicije Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak (Ostale revalorizacione rezerve).

Rezervacije za neiskorištene godišnje odmore u 2016. godini Banka je obračunala po metodi prosječne vrijednosti satnice Banke, po danu neiskorištenog godišnjeg odmora, te oblikovala dodatna rezervisanja na teret troškova rezervisnja za neiskorišteni godišnji odmor.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.11. Oporezivanje

Porezi se obračunavaju u skladu sa zakonima i propisima Federacije Bosne i Hercegovine, a na temelju dobiti i gubitka priznatog u izvještaju dobiti i gubitka koji je sastavljen u skladu s računovodstvenim standardima.

Porez na dobit (tekući porez) obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i primjenom propisane stope od 10% na oporezivu dobit za period izvještavanja.

Poreski rashod po osnovu poreza na dobit je zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Eventualni odgođeni porezi priznaju se za privremene razlike koje nastaju između poreskih osnovica sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa za potrebe finansijskog izvještavanja primjenom metode bilansne obaveze i po trenutno važećim stopama. Rezervisanja se utvrđuju za cijeli iznos odgođenih poreznih obaveza. Odgođena poreska sredstva se priznaju u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa za smanjivanje poreske obaveze u budućnosti.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist izvještaja o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret glavnice, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru glavnice.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Banka namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi.

Iznos odgođene poreske imovine i obaveza nije materijalan za finansijske izvještaje u cjelini.

Banka ima obavezu plaćanja raznih indirektnih poreza, koji su u izvještaju dobiti i gubitka iskazani u okviru ostalih rashoda od poslovanja.

3.12. Zarada po dionici

Banka objavljuje osnovnu i razvodnjenu zaradu po dionici.

Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja namijenjenih redovnim dioničarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda.

Tokom 2015. i 2016. godine nije bilo efekata razvodnjavanja.

3.13. Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima novac i novčani ekvivalenti obuhvataju stanja sa rokom dospijeaća do 30 dana od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama.

3.14. Potraživanja od ostalih banaka

Potraživanja od ostalih banaka se prikazuju kada Banka da pozajmicu u vidu avansa nekoj drugoj banci, bez namjere trgovanja sa nastalim nederivativnim potraživanjem, bez kotiranja na berzi, koje dospijeva na naplatu na fiksno određen ili naknadno utvrdiv datum.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva proizilaze iz aktivnosti kreditiranja, deviznog poslovanja, depozita, aktivnosti plaćanja i koriste se kao pomoćno sredstvo u trgovanju vrijednosnim papirima, nabavci i naplati potraživanja, te proizilaze iz ostalih bankarskih usluga.

Finansijska sredstva se priznaju na datum poravnanja (datum namire) utvrđen za to finansijsko sredstvo.

Transakcijski troškovi su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili smanjenju finansijskih instrumenata. Dodatni trošak se odnosi na trošak koji je nastao uslijed obavljanja transakcije. Troškovi transakcije uključuju naknade i provizije koje se plaćaju posrednicima (uključujući zaposlenike koji obavljaju funkciju posrednika), savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i naknade propisane od strane regulatornih agencija i berze vrijednosnih papira, kao i poreze i dažbine koji se odnose na transfer finansijskih instrumenata. Troškovi transakcije ne uključuju premije za dugovanja ili diskonte, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove držanja zaliha.

Amortizovani trošak se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu kamatu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata kamata uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospijea, korištenjem metode efektivne kamatne stope. Obračunata razgraničena kamata i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući obračunate kamatne kupone i amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tokom određenog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg razdoblja, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa diskontuje novčane tokove instrumenata varijabilne kamatne stope do datuma narednog utvrđivanja iznosa kamate, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju kreditni raspon po promjenljivoj kamatnoj stopi specifikovanoj u instrumentu kamate, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope.

Banka klasifikuje finansijska sredstva u sljedeće kategorije:

- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i
- krediti i potraživanja.

Osnovna razlika među spomenutim kategorijama je u pristupu mjerenja finansijske imovine i priznavanja fer vrijednosti u finansijskim izvještajima.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje sredstva koja Banka može zadržati na neodređeno vrijeme, koja mogu biti prodana u slučaju potrebe za povećanjem likvidnosti ili promjena u kamatnim stopama, deviznim kursovima ili kapitalnim cijenama, ili cijenama dionica, ili sredstva koja nisu klasifikovana kao zajmovi i potraživanja, sredstva koja se drže do dospijea ili kao finansijska sredstva iskazana po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Takođe, u ovu grupu se svrstavaju ona finansijska sredstva koja ne ispunjavaju uslove da bi bila klasifikovana kao finansijska sredstva za trgovanje.

Početno vrednovanje vrši se po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja.

Naknadno vrednovanje vrši se po fer vrijednosti i razlika se priznaje u kapital preko revalorizacionih rezervi. Promjene u fer vrijednosti monetarnih i nemonetarnih vrijednosnih papira koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju se u ostaloj svobuhvatnoj dobiti.

Kod prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju učinak iskazan u okviru kapitala prenosi se u bilans uspjeha kao realizovani dobitak ili gubitak.

U kategoriji finansijske imovine raspoložive za prodaju iskazuju se i investicije u kapital neovisnih pravnih lica (vlasnički instrumenti), koji se, u odsutnosti aktivnog tržišta za te instrumente, vode po trošku nabavke (trošku sticanja).

Kredit plasirani komitentima

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koji ne kotiraju na aktivnom tržištu.

Svi krediti i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrijednosti na dan plaćanja i priznaju kada se gotovina plasira zajmoprimcu.

Kredit su prikazani u bilansu stanja u visini odobrenih plasmana umanjenih za otplaćenu glavnice i ispravku vrijednosti i uvećani za dospjelu, a nenaplaćenu kamatu. Nakon početnog priznavanja naknadno se vode po amortizovanoj vrijednosti korištenjem metode efektivnog prinosa.

3.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva

Restrukturirano finansijsko sredstvo je finansijsko sredstvo u vezi koga su bile preduzete mjere restrukturiranja. Mjere restrukturiranja uključuju "ustupak" dužniku, koji je posljedica pogoršanja ekonomskog i finansijskog položaja klijenta i nemogućnosti otplaćivanja duga pod prvobitno dogovorenim uslovima.

Vrste restrukturiranja finansijskih sredstava, odnosno moguće mjere izmjena ugovornih uslova, koji mogu da nastupe pojedinačno ili kombinovano, su sljedeće:

- produženje roka ili odgađanje vraćanja potraživanja,
- smanjenje kamatne stope i/ili drugih troškova,
- smanjenje visine potraživanja kao posljedica ugovorno dogovorenog oproštenja duga i vlasničkog prestrukturisanja,
- konverzija potraživanja u plasman u kapital dužnika,
- preuzimanje drugih sredstava (uključujući unovčavanje kolaterala) za djelimičnu ili potpunu otplatu potraživanja,
- druge aktivnosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva (nastavak)

U slučaju restrukturiranja potraživanja, dio potraživanja može da se, na osnovu zaključka nadležnog organa, smanji odnosno otpiše i to:

- u slučaju promjene kreditnih uslova, razlika između više knjigovodstvene vrijednosti i utvrđene sadašnje vrijednosti restrukturiranog potraživanja,
- u slučaju smanjenja potraživanja, razlika između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i nove, niže vrijednosti potraživanja,
- u slučaju nabavljanja opredmećenih stalnih sredstava u zamjenu za potraživanja, koja su predmet restrukturiranja, razlike između više knjigovodstvene vrijednosti restrukturiranog potraživanja i fer vrijednosti preuzetih opredmećenih stalnih sredstava,
- u slučaju nabavljanja vrijednosnih papira, kapitalnih investicija, kredita ili drugih potraživanja u zamjenu za potraživanja koja su predmet restrukturiranja, razlika između knjigovodstvene vrijednosti restrukturiranog potraživanja i nabavne odnosno fer vrijednosti novog potraživanja, zavisno od toga, koja je niža.

3.16. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema iskazane su po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava linearno kako bi se otpisao trošak sredstva do ostatka vrijednosti tokom procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Zemljište i imovina u pripremi se ne amortizuju. Primijenjene stope za obračun amortizacije, u 2016. i 2015. godini, su kako slijedi:

	%
Građevine	1,3%
Računari	25%
Transportna sredstva	15%
Namještaj i ostala uredska oprema	7-15%

Period i metodu amortizacije je potrebno pregledati najmanje na kraju svake poslovne godine. Ako se očekivani period korisnosti opredmećenog osnovnog sredstva značajno razlikuje od prethodne ocjene, potrebno je period amortizacije odgovarajuće promijeniti. U tom slučaju se radi o promjeni računovodstvene ocjene, jer je potrebno odgovarajuće prezentirati u godišnjem izvještaju.

Za materijalnu imovinu Banka periodično ocjenjuje da li postoje znaci, koji bi ukazivali na njeno smanjenje. Kod ocjenjivanja Banka uzima u obzir niz različitih indikacija iz vanjskih i unutrašnjih izvora informacija. Ukoliko se utvrdi da postoje znaci smanjenja vrijednosti materijalne imovine, pristupa se ocjeni njene nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost može biti vrijednost kod upotrebe ili fer vrijednost snižena za troškove prodaje i to ona koja je viša.

Ukoliko je izračunata vrijednost kod upotrebe viša od knjigovodstvene vrijednosti sredstava, to je pokazatelj da nema potrebe za provedbom smanjenja.

Materijalna imovina se prevrednuje zbog smanjenja ukoliko je nadoknadiva vrijednost niža od knjigovodstvene vrijednosti, a smanjenje se u iskazu poslovnog rezultata prikazuje kao rashod.

U toku 2016. i 2015. godine nije bilo pokazatelja koji bi ukazivali na promjenu vrijednosti materijalne imovine, te rukovodstvo vjeruje kako je fer vrijednost ove imovine približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti.

Pregled materijalne imovine u 2016. i 2015. godini prikazan je u *Napomeni 15*.

Ulaganja u tuđu imovinu. Ulaganja u tuđu imovinu kapitaliziraju se i amortizuju linearnom metodom, tokom njihovog vijeka upotrebe, ili tokom perioda najma ovisno o tome što je kraće.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.17. Nematerijalna imovina

(a) Licence

Stečene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti.

Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

(b) Računarski softver

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

Pregled nematerijalne imovine u 2016. i 2015. godini prikazan je u *Napomeni 16*.

3.18. Stečena finansijska i nefinansijska imovina

Stečena imovina predstavlja finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja kredita u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju, i uključuju se u stavke ostalih finansijskih sredstava ili zaliha u sklopu ostale aktive, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Imovina preuzeta po neotplaćenim kreditima koja je klasifikovana za dalju prodaju, reguliše se u skladu sa MSFI 5, ako je riječ o dugotrajnoj imovini (najčešće nekretnine) koja je raspoloživa za trenutnu prodaju, te čija je prodaja u idućih 12 mjeseci vrlo vjerovatna ili u skladu sa MRS 2 ako je riječ kratkoročnoj imovini stečenoj sa ciljem dalje prodaje u kratkom roku (do godinu dana).

U skladu da Odlukom FBA o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka za procjenu stečene materijalne aktive, primljene kao potpunu ili djelomičnu otplatu dugova od strane korisnika, Banka primijenjuje koncept fer vrijednosti, odnosno realne vrijednosti. Za materijalnu aktivu za koju postoji stabilno aktivno tržište, realna vrijednost predstavlja ekvivalent vrijednosti takve aktive po tržišnim cijenama. U nedostatku takvog tržišta, realna vrijednost se mora utvrditi putem neovisne, formalizirane i profesionalne ocjene. Za stečenu materijalnu aktivu za koju ne može dokazati realna vrijednost, odnosno nepobitnu i stabilnu vrijednost, Banka će u svrhu knjigovodstvenog evidentiranja koristiti samo tehničku vrijednost od 1 BAM.

Potraživanje za koje je preuzeta imovina ostaje u bilansu i klasifikuje se sve do naplate iz prodaje ili trajnog otpisa, ako nema dovoljno sredstava iz prodaje ili nekih drugih dodatnih obezbjeđenja.

Stečena materijalna imovina se klasifikuje kao rizična aktiva, ukoliko se ne proda u roku od godinu dana.

Imovina stečena naplatom potraživanja, koja se odlukom uvodi u funkciju poslovanja Banke, knjiži se kao ostala stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija.

Imovina stečena naplatom potraživanja, a koja služi za iznajmljivanje trećim stranama prvo se uknjižava u vlastita stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija, a zatim se na osnovu sklopljenih ugovora sa zakupoprincipima, ostvaruje prihod od zakupa.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.19. Obaveze na osnovu garancija

Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećoj strani, i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i krediti. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

3.20. Depoziti komitenata, banaka i drugi depoziti

Primljeni depoziti se kod početnog priznavanja vrednuju u skladu sa iznosima iz odgovarajućih dokumenata o njihovom nastanku, koji dokazuju prijem novčanih sredstava.

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definirano dospjeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja.

Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospjećem temelji se na novčanim tokovima diskontiranim trenutačno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospjeća.

3.21. Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice

Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice se početno priznaju po ugovorenom iznosu, što predstavlja primljeni iznos.

Ove finansijske obaveze se naknadno iskazuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, a nastali troškovi transakcije priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka tekućeg perioda.

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza

a) *Sredstva koja se vode po amortizovanoj vrijednosti*

Na datum svakog bilansa stanja Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da li bi finansijska sredstva ili grupe finansijskih sredstava trebala biti umanjena.

Smatra se da su finansijsko sredstvo odnosno grupa finansijskih sredstava obezvrijeđeni samo ukoliko postoji objektivan dokaz obezvrijeđenja koji proizilazi iz jednog ili više gubitaka nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva, te ukoliko će pomenuti događaji (gubici) sigurno uticati na procijenjene buduće tokove gotovine.

Postupak procjene umanjavanja potraživanja u skladu sa usvojenom Metodologijom je sljedeći:

Banka individualno pregleda:

- Banke i izloženosti prema centralnom nivou vlasti,
- sve klijente kod kojih je izloženost na dan obračuna veća od graničnog iznosa (100.000 BAM),
- sve klijente sa kašnjenjem u materijalno značajnom iznosu preko 90 dana,
- klijente u statusu neizmirenja obaveza.

Obezvrijeđenja (umanjenja) vrijednosti formiraju se u slučajevima kada Banka raspolaže sa podacima o događajima koji predstavljaju objektivne dokaze o obezvrijeđenju finansijskog sredstva ili grupe sredstava, i to:

- finansijske teškoće dužnika,
- kršenje ugovornih obaveza od strane dužnika,
- restrukturiranje finansijskih sredstava zbog finansijskih problema dužnika: produženje roka vraćanja glavnice i/ili kamata, odlaganje roka vraćanja glavnice i/ili kamata, smanjenje kamatne stope i/ili ostalih troškova, djelimičan otpis potraživanja (glavnice i/ili dospjelih kamata), preuzimanje druge aktive za djelimično ili potpuno namirenje potraživanja, uvođenje grace perioda i druge aktivnosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

a) Sredstva koja se vode po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)

- mogućnost stečaja ili finansijske reorganizacije dužnika,
- mjerljivo smanjivanje očekivanih novčanih tokova grupe finansijskih sredstava od početka priznavanja tih sredstava, iako smanjivanje još ne može da bude raspoređeno na pojedinačno sredstvo u grupi, uključujući: negativne promjene u izmirivanju dugova, pogoršanje stanja u grani ili ekonomskih uslova koji utiču na izmirenje finansijskih sredstava.

Za vanbilansne obaveze rezervacije se formiraju u sljedećim slučajevima:

- ukoliko postoji događaj koji se desio u prošlosti, za koji postoji sadašnja obaveza plaćanja Banke (poziv na plaćanje i sl.),
- više od 50% je vjerovatno da će Banka morati izmiriti obaveze i
- ukoliko je moguće pouzdano procijeniti iznos obaveze koja predstavlja gubitak i u jednakom iznosu formirati rezervacije.

Potraživanja od klijenata za koje nema dokaza o obezvređenju, odnosno za koje Banka smatra da će u potpunosti biti naplaćena u ugovorno određenim iznosima i rokovima, uključuju se u grupe za zajedničku procjenu obezvređenja, odnosno rezervisanja.

U grupu 100% naplativa potraživanja svrstavaju se prvorazredno osigurana potraživanja i za njih nije potrebno formirati obezvređenja, odnosno rezervacije ni na pojedinačnom ni na grupnom nivou.

Novoodobrena potraživanja od klijenata koji već imaju aktivne obaveze prema Banci, Banka tretira na sljedeći način:

- a. ako su postojeća potraživanja individualno ocijenjena i novoodobreno potraživanje će se individualno ocijeniti,
- b. ako su postojeća potraživanja grupno ocijenjena i novoodobreno potraživanje će biti grupno ocijenjeno (ukoliko ukupna izloženost ne prelazi limit za pojedinačnu ocjenu).

Za potraživanja od klijenata, kod kojih postoje dokazi o obezvređenju, radi se individualna ocjena.

Procjena obezvređenja individualno pregledanih kredita obuhvata sljedeće korake:

- pregled ugovorenih novčanih tokova iz otplatnog plana,
- procjena stvarne naplate potraživanja po iznosu i vremenu (očekivani novčani tokovi),
- diskontovanje procijenjenih novčanih tokova na sadašnju vrijednost, pri čemu se kao diskontna stopa koristi efektivna kamatna stopa (EKS),
- izračunavanje stope naplativosti potraživanja koja je jednaka odnosu sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova i sadašnje vrijednosti ugovorenih novčanih tokova,
- na osnovu stope naplativosti obračunava se iznos obezvrijeđenja.

Za potraživanja koja se pregledaju grupno, procjena obezvređenja se odvija po sljedećim fazama:

1. Formiranje grupa klijenata

Za potrebe formiranja grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, rizična aktiva i preuzete obaveze po vanbilansnim stavkama, koja ne predstavlja pojedinačno značajnu izloženost, dijeli se u grupe sa sličnim karakteristikama s obzirom na izloženost kreditnom riziku i to:

1. grupa privrednih društava i privatnika,
2. grupa fizičkih lica.

Obje grupe klijenata dalje se dijele u pet podgrupa, s obzirom na njihov bonitet (A, B, C, D i E).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

a) *Sredstva koja se vode po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)*

2. Na potraživanja razvrstana u bonitetne grupe primjenjuju se grupni procenti obezvređenja. Visina gubitka se izračunava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih tokova gotovine po osnovu naplate potraživanja iz ugovora.

b) *Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine*

U skladu sa Uputstvom o izmijenjenom načinu formiranja, evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za kreditne gubitke, koje je donijela FBA, Banka i dalje vodi adekvatnu internu evidenciju (vanbilansna evidencija) i u skladu sa Odlukom FBA o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka.

Banka je dužna da klasifikuje kredite, plasmane i druge bilansne i vanbilansne izloženosti Banke riziku u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom sljedećih procenata: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41 - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

Ako je iznos rezervi za kreditne gubitke, obračunat u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, veći od zbira iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i već formiranih rezervi za kreditne gubitke, utvrđenu razliku Banka je obavezna da tretira kao nedostajuće rezerve za kreditne gubitke u skladu sa prethodno navedenom odlukom. Navedeni iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke prilikom izračuna adekvatnosti kapitala (napomena 4.9.).

Ako je iznos ispravke vrijednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od obračunatog iznosa rezervi za kreditne gubitke, Banka nema obavezu da formira rezerve za kreditne gubitke. Banka ne može iskazati veći iznos ispravke vrijednosti u odnosu na obračunate rezerve za kreditne gubitke za pojedine komitente ili partije koristiti za umanjene nedostajućih rezervi za kreditne gubitke za druge komitente.

U skladu sa istom odlukom, Banka ne može umanjivati iznos već formiranih rezervi za kreditne gubitke.

c) *Sredstva koja se vode po fer vrijednosti*

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da finansijsko sredstvo pokazuje znakove umanjenja vrijednosti.

Fer vrijednost finansijske imovine raspoložive za prodaju je njena kotirana prodajna tržišna cijena na datum bilansa, bez umanjenja za troškove prodaje.

Ukoliko tržište za finansijsku imovinu nije aktivno (i za vrijednosne papire koji ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Banka utvrđuje fer vrijednost korištenjem tehnike procjene. Ona uključuje korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama pogodbe između informiranih i spremnih strana, pozivanje na druge u suštini slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

c) Sredstva koja se vode po fer vrijednosti (nastavak)

Kod primjene metode diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi se temelje na najboljoj procjeni rukovodstva, a diskontna stopa je tržišna stopa važeća na datum bilansa za finansijske instrumente sa sličnim uslovima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum bilansa.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstva klasifikovanih kao raspoloživa za prodaju iskazuje se u kapitalu.

U slučaju kada ova sredstva imaju materijano značajan pad ili nastavak pada fer vrijednosti ispod nabavne vrijednosti, koje traje duži vremenski period, to ukazuje da je takvo finansijsko sredstvo obezvrijeđeno. Ako postoji dokaz umanjenja vrijednosti za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak, utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti, priznaje se u bilansu uspjeha.

Ako se, u narednom periodu, poveća fer vrijednost dužničkih instrumenata priznatih kao raspoloživih za prodaju, a povećanje može biti objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti se ukida kroz bilans uspjeha, ali najviše do prethodno iskazanog smanjenja.

Kod vlasničkih instrumenata, kasnije otklanjanje smanjenja nije dopušteno kroz bilans uspjeha.

3.23. Ostala rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava,
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza, vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

Ukoliko odliv sredstava za podmirenje obaveze više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.24. Dionički kapital i rezerve

Dionički kapital se sastoji od običnih i povlaštenih dionica i iskazan je u BAM po nominalnoj vrijednosti. Rezerve se formiraju na osnovu odluke Skupštine Banke o usvajanju godišnjeg obračuna i rasporedu dobiti.

3.25. Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina. Banka je jačala osnovni kapital usmjeravanjem dobiti u zakonske rezerve, tako da je 31. decembra 2015. godine obezbijedila da zakonske rezerve pokrivaju 87% dioničkog kapitala.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.25. Zakonske rezerve (nastavak)

Zakonske rezerve obuhvataju i rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti, koje se priznaju u skladu sa propisima (FBA), te nisu raspodjeljive.

Zakonske rezerve Banke na dan 31. decembra 2016. godine iznose 54.421 hiljada BAM, od čega se na zakonom propisanih 25% dioničkog kapitala odnosi 13.401 hiljada BAM, na rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti 3.748 hiljada BAM, a na višak iznad zakonom propisanih rezervi 37.272 hiljada BAM.

3.26. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, te ostale revalorizacione rezerve, koje se odnose na aktuarske dobitke/gubitke u skladu sa MRS 19, a koji proizilaze iz povećanja ili smanjenja sadašnje vrijednosti obaveze za definisana primanja zaposlenih, a zbog promjena u aktuarskim pretpostavkama i iskustvenim prilagođavanjima.

3.27. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

3.28. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerenika i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke na pozicijama Ostale obaveze (*Napomena 21a*) i Prihodi od naknada i provizija (*Napomena 6a*).

3.29. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima,
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora,
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom,
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.30. Izvještavanje o segmentima

Poslovni segment predstavlja grupu sredstava i poslovnih aktivnosti u pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima.

Geografski segment obezbjeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježe rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka prati i objavljuje poslovanje po poslovnim segmentima (država, privreda, stanovništvo) i po geografskom segmentu (filijale).

3.31. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na historijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita, depozita kod drugih banaka i drugih rizičnih sredstava i vanbilansnih stavki

Banka mjesečno vrši pregled kreditnog portfolia i ostalih rizičnih sredstava i vanbilansne stavke u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li bi se umanjenje vrijednosti kredita trebalo prikazati u izvještaju dobiti i gubitka, te prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolia za kredite i garancije prije nego se smanjenje može identifikovati na pojedinačnim kreditima u tom portfoliu.

Otpremnine i godišnji odmori

Troškovi za dugoročna rezervisanja koja se odnose na buduće odlive za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, formiraju se na bazi aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19. Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i oblikovana. Na kraju svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervisanja veća ili manja od procijenjenog iznosa, razlika će se odraziti kroz prihod ili rashod.

Ovlašteni aktuar je u 2016. godini uradio izračun rezervisanja za otpremnine 2016. i 2017. godinu, u skladu sa MRS 19 i Banka je izvršila potrebna usklađivanja. U godinama kada ovlašteni aktuar ne radi izračun, Banka prema Uputstvu NLB Grupe vrši provjeru potrebnih rezervisanja.

U skladu sa izmjenama propisa u Federaciji BiH, a prema novom aktuarskom izračunu, Banka je u 2016. godini prestala rezervisati sredstva za jubilarne nagrade, a ranije formirane rezervacije za tu namjenu oslobodila u korist prihoda u iznosu od 296/h BAM.

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmori vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansa stanja i prosječnoj neto dnevnicu Banke na nivou 2016. godine.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.31. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke (*nastavak*)

Sudski sporovi

Uprava Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda. Više informacija o sudskim procesima u toku navodi se u okviru *Napomene 25*.

Porez na dobit

Banka podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Banka priznaje obavezu za očekivane efekte pitanja proizašlih iz revizije, na osnovu procjene da li će doći do dodatnog plaćanja poreza. Ukoliko se konačan ishod bude razlikovao od prvobitno knjiženih iznosa, razlika će se odraziti na iznose tekućeg i odloženog poreza na dobit.

Prosječna efektivna poreska stopa Banke objavljena je u *Napomeni 10*.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke

4.1. Strategija upravljanja rizicima

Strategija upravljanja rizicima predstavlja dio ukupnog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i strategijom Banke.

U Strategiju su uključene smjernice Strategije rizika NLB Grupe. Osnovna svrha Strategije je definisanje ključnih rizika uz istovremeno postizanje definisanih srednjoročnih strateških ciljeva Banke kao i ispunjavanje svih zahtjeva, kako lokalnog regulatora, tako i usmjerenja NLB d.d., uključujući i zahtjeve Banka Slovenije i ECB na nivou NLB Grupe.

Strategija definiše koje vrste rizika je Banka spremna preuzeti, koji nisu prihvatljivi za Banku kao i strateške smjernice pri preuzimanju rizika određene u okviru upravljanju rizicima u Banci (kao što je Risk profil, ICAAP, ILAAP, Izrada budžeta i proces planiranja kapitala).

Ključni principi rizika koji se tiču pretpostavke rizika, uključeni u donošenje poslovnih odluka izraženi su kroz sljedeće kriterije:

- definisanje ciljnih poslovnih aktivnosti koje nisu prihvatljive za Banku u smislu preuzimanja rizika,
- definisanje maksimalno prihvatljivog obima preuzimanja rizika,
- osiguravanje praćenja profitabilnosti pojedinačnih poslova u vezi s preuzetim rizicima.

Glavni rizici uključuju kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik kamatne stope), operativni rizik i rizik kapitala.

Standardi upravljanja rizicima u NLB Grupi predstavljaju polazište za postavku, organizaciju te aktivnosti na području upravljanja rizicima u Banci, kao članici NLB Grupe. Opisana usmjerenja odnosno »minimalni standardi« na području upravljanja kreditnim, nekreditnim i operativnim rizicima predstavljaju za članice NLB Grupe osnovna polazišta, kojim je potrebno prilagoditi poslovne politike, organizaciju, postupke rada te sistem izvještavanja.

Standardi definišu osnovne smjernice kao i konkretne kratkoročne i dugoročne zadatke, rokove implementacije kao i osobe/odjele koji su za to zaduženi.

Smjernice Standarda upravljanja rizicima NLB Grupe ugrađene su u sljedeća akta:

- Program upravljanja kreditnim rizikom,
- Program upravljanja deviznim rizikom,
- Politike i procedure praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa,
- Politika upravljanja operativnim rizicima,
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti,
- Politika upravljanja dužničkim vrijednosnim papirima.

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da podmiri iznose obaveza u cijelosti po dospelju. Na temelju raspoređivanja plasmana, odnosno zajmoprimaca u rizične skupine, Banka identifikuje, odnosno utvrđuje mogući nivo kreditnih gubitaka, tj. opći kreditni rizik i potencijalni kreditni gubitak.

Procjenu kreditnih gubitaka Banka vrši pojedinačno po svakom dužniku odnosno grupi povezanih lica. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih u skladu sa internim programima i politikama i Odlukama FBA.

Banka upravlja kreditnim rizikom redovnom analizom sposobnosti postojećih i potencijalnih zajmoprimatelja da otplate svoje obaveze po glavnici i kamatama i promjenom kreditnih limita po potrebi u skladu sa utvrđenim procedurama za odobravanje kredita, drugog plasmana, vršenje ulaganja i preuzimanje potencijalne vanbilansne obaveze. Pored toga, svojom izloženošću kreditnom riziku djelomično upravlja i svođenjem na najmanju moguću mjeru svih oblika rizika vezanih za kvalitet, koncentraciju, osiguranje naplate odnosno instrumente za obezbjeđenje naplate (većina kredita osigurana je instrumentima osiguranja i to garancijama, hipotekama i drugim vrstama osiguranja), dospeljuće i valutu.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Sektor za upravljanje rizicima izrađuje Prijedlog za bonitetno razvrstavanje i određivanje gornje granice zaduženja ukoliko je izlaganje Banke kreditnom riziku prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica (kredit, garancije i akreditivi i dr.) veće od 0,05% osnovnog kapitala Banke.

Za izloženost prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica do 200 hiljada BAM, odluku o bonitetnom razvrstavanju i određivanju gornje granice zaduženja donosi kreditni odbor Sektora za poslovanje sa stanovništvom.

Odluku o bonitetnom razvrstavanju i određivanju gornje granice zaduženja za iznose od 200 hiljada BAM do 400 hiljada BAM donosi kreditni odbor Sektora za poslovanje s privredom, dok za izloženost preko 400 hiljada BAM odluku donosi Kreditni odbor Banke.

Bonitetno razvrstavanje i određivanje gornje granice zaduženja („GGZ“) u skladu s Metodologijom bonitetnog razvrstavanja za pravna lica i grupe povezanih lica izvodi se, ne samo za materijalno važne klijente (izloženost preko 5,0 miliona EUR) i one klijente čije odobravanje plasmana je u nadležnosti Nadzornih odbora članica NLB Grupe (izloženost preko 15% osnovnog kapitala Banke), nego i za sve klijente NLB Grupe odnosno i za klijente koji su isključivo u nadležnosti članica NLB Grupe.

Ukupna izloženost kreditnom riziku	2016.	2015.
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH (CBBiH)	230.214	206.133
Plasmani bankama	47.827	59.184
Kreditni komitentima	611.800	589.583
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	62.263	54.877
Ostala finansijska imovina (napomena 17)	1.816	1.705
	<u>953.920</u>	<u>911.482</u>

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku

<i>Finansijska imovina</i>	Ukupna knjigovodstvena vrijednost	Umanjenje vrijednost	Ukupna neto knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2016.			
Novčana sredstva i računi kod CBBH (<i>Napomena 11</i>)	230.214	-	230.214
Plasmani bankama (<i>Napomena 12</i>)	47.827	-	47.827
Kreditni komitentima (<i>Napomena 13</i>)	688.684	(76.884)	611.800
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (<i>Napomena 14</i>)	62.263	-	62.263
Ostala finansijska imovina (<i>Napomena 17</i>)	3.843	(2.027)	1.816
	<u>1.032.831</u>	<u>(78.911)</u>	<u>953.920</u>
Potencijalne obaveze (<i>Napomena 25</i>)	116.486	(2.637)	113.849
Ukupno	<u>1.149.317</u>	<u>(81.548)</u>	<u>1.067.769</u>
31. decembar 2015.			
Novčana sredstva i računi kod CBBH (<i>Napomena 11</i>)	206.133	-	206.133
Plasmani bankama (<i>Napomena 12</i>)	59.184	-	59.184
Kreditni komitentima (<i>Napomena 13</i>)	662.675	(73.092)	589.583
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (<i>Napomena 14</i>)	54.878	(1)	54.877
Ostala finansijska imovina (<i>Napomena 17</i>)	3.644	(1.939)	1.705
	<u>986.514</u>	<u>(75.032)</u>	<u>911.482</u>
Potencijalne obaveze (<i>Napomena 25</i>)	119.381	(4.004)	115.377
Ukupno	<u>1.105.895</u>	<u>(79.036)</u>	<u>1.026.859</u>

Banka vrši redovne formalne preglede aktive i to individualno za svakog klijenta, a procjena kreditnog rizika se vrši mjesečno na osnovu sljedećih kriterija:

1. urednost klijenta u izmirenju obaveza,
2. ocjena klijentove poslovne, finansijske i kapitalne snage,
3. procjena poslovne pozicije klijenta u okviru privredne grane,
4. ocjena menadžmenta,
5. kvalitet poslovnog odnosa s klijentom,
6. ocjena kvaliteta i utrživosti instrumenata osiguranja naplate potraživanja.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita datih komitentima, neto i sredstva kod drugih banaka, po kategorijama, data je u nastavku:

31. decembar 2016.	Banke		Kreditni komitentima		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
Bez rejtinga*		-	-	-		-
A	21.252	-	371.298	1.029	392.550	1.029
B	26.575	-	181.745	4.227	208.320	4.227
C	-	-	44.000	6.939	44.000	6.939
D	-	-	44.622	23.133	44.622	23.133
E	-	-	47.015	41.552	47.015	41.552
Ukupno	47.827	-	688.680	76.880	736.507	76.880
Ukupno (neto)		47.827		611.800		659.627

31. decembar 2015.	Banke		Kreditni komitentima		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
Bez rejtinga*	-	-	-	-	-	-
A	58.767	-	345.795	1.156	404.562	1.156
B	417	-	173.581	4.508	173.998	4.508
C	-	-	59.913	13.047	59.913	13.047
D	-	-	34.765	16.417	34.765	16.417
E	-	-	48.621	37.964	48.621	37.964
Ukupno	59.184	-	662.675	73.092	721.859	73.092
Ukupno (neto)		59.184		589.583		648.767

*Banke bez kreditnog rejtinga

Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja

Obezvrijeđeni krediti i hartije od vrijednosti su oni krediti i vrijednosni papiri za koje Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavnica i kamatu prema odredbama ugovora o kreditu/vrijednosnim papirima. Pojedinačno značajna izloženost je ukupno izlaganje Banke kreditnom riziku prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica koja prelazi iznos od 100 hiljada KM. Pojedinačna procjena kreditnog rizika se vrši za pojedinačno značajne izloženosti i izloženosti za koje postoji dokaz o umanjenju vrijednosti. Potraživanja od klijenata, koja ne pokazuju znakove umanjenja vrijednosti potraživanja, odnosno za koje procjenjivač misli da će u potpunosti biti naplaćena u ugovorno određenim iznosima i rokovima, ista se označavaju kao bez dokaza o umanjenju vrijednosti potraživanja i uključuju u grupe za zajedničku procjenu umanjenja vrijednosti odnosno rezervisanja.

Banka vrši procjenu ispravke vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom kreditnom portfoliju.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (*nastavak*)4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (*nastavak*)

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata. U slučaju pojedinačne ispravke vrijednosti kredita, budući procijenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa zahtjevima MRS 39, kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa ispravke vrijednosti.

Kolaterali

Za većinu plasmana odobrenih klijentima, Banka zahtijeva sredstva obezbjeđenja.

Obezbjeđenje se najčešće sastoji od jednog ili više instrumenata obezbjeđenja koji slijede:

- zaloga novčanog depozita,
- zaloga vrijednosnih papira,
- zaloga nekretnina uključujući zabilježbu prvenstvenog reda hipoteke,
- zaloga plemenitih metala,
- zaloga pokretnih stvari,
- neopozive garancije,
- osiguranje kod osiguravajuće organizacije,
- mjenice.

Pored navedenih obezbjeđenja za obezbjeđenja plasmana Banke koriste se i:

- sudužništvo,
- cesije i asignacije,
- administrativne zabrane na mjesečna primanja ili saglasnosti o zaplijeni,
- te iznimno jemstvo pravnih i fizičkih lica,

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta (ili varijacije gore navedenih instrumenata) koju smatra neophodnom.

Procjena fer vrijednosti umanjenih sredstava je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja i ažurira se periodično u skladu sa relevantnom kreditnom politikom.

Kreditna izloženost i vrijednost kolaterala prije diskontiranja za kredite date komitentima i sredstva kod drugih banaka:

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2016.		
Kreditna izloženost, neto	659.627	1.039.390
Vanbilansna izloženost, neto	113.849	74.827
Ukupno	<u>773.476</u>	<u>1.114.217</u>
31. decembar 2015.		
Kreditna izloženost, neto	648.767	1.017.167
Vanbilansna izloženost, neto	115.377	112.910
Ukupno	<u>764.144</u>	<u>1.130.077</u>

Od ukupnog iznosa kolaterala, na dan 31. decembra 2016. godine, na poslovne i stambene nekretnine se odnosi 523.312 hiljada BAM, a ostalo su depoziti, pokretna imovina, zalihe, garancije, administrativne zabrane, jemstva i mjenice.

Na dan 31. decembra 2015. godine, od ukupnog iznosa kolaterala na poslovne i stambene nekretnine odnosilo se 559.494 hiljade BAM.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Dospijeće i umanjenje vrijednosti potraživanja po kreditima, koja obuhvataju kredite komitentima i plasmane bankama, može se prikazati kako slijedi:

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Nedospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Nedospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Pojedinačno umanjenje vrijednosti	Grupno umanjenje vrijednosti	Ukupno
31. decembar 2016.									
Vlade	-	-	-	-	412	-	-	(8)	404
Kompanije	10.202	25	21.929	50.231	248.889	684	(47.400)	(9.017)	275.543
Banke	47.826	-	1	-	-	-	-	-	47.827
Nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	3.118	-	-	(45)	3.073
Stanovništvo	1.878	8	10.760	18.555	321.135	858	(19.323)	(1.091)	332.780
Ukupno	59.906	33	32.690	68.786	573.554	1.542	(66.723)	(10.161)	659.627
31. decembar 2015.									
Vlade	-	1.192	-	-	524	2.119	-	(28)	3.807
Kompanije	7.119	-	31.558	44.957	244.007	1.767	(41.451)	(11.637)	276.320
Banke	59.182	-	2	-	-	-	-	-	59.184
Nebankarske finansijske organizacije	40	-	-	-	4.562	-	-	(80)	4.522
Stanovništvo	2.082	8	12.841	19.610	289.682	607	(18.991)	(905)	304.934
Ukupno	68.423	1.200	44.401	64.567	538.775	4.493	(60.442)	(12.650)	648.767

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (*nastavak*)4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (*nastavak*)

Starosna struktura potraživanja po kreditima, dospjelih i nedospjelih, a za koje nije ili je izvršeno umanjeno vrijednosti na dan 31. decembra, je kako slijedi (obuhvaćeni su krediti komitentima i plasmani bankama):

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Nedospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Nedospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Pojedinačno umanjenje vrijednosti	Grupno umanjenje vrijednosti	Ukupno
31. decembar 2016.									
Bez kašnjenja	59.906	-	32.690	-	573.554	-	(14.956)	(10.098)	641.096
Do 30 dana	-	33	-	3.288	-	1.189	(1.657)	(36)	2.817
Od 30 do 90 dana	-	-	-	4.801	-	345	(3.188)	(24)	1.934
Preko 90 dana	-	-	-	60.697	-	8	(46.922)	(3)	13.780
Ukupno	59.906	33	32.690	68.786	573.554	1.542	(66.723)	(10.161)	659.627
31. decembar 2015.									
Bez kašnjenja	68.423	-	44.401	-	538.775	-	(14.318)	(12.364)	624.917
Do 30 dana	-	1.200	-	734	-	4.217	(222)	(260)	5.669
Od 30 do 90 dana	-	-	-	3.895	-	271	(1.446)	(25)	2.695
Preko 90 dana	-	-	-	59.938	-	5	(44.456)	(1)	15.486
Ukupno	68.423	1.200	44.401	64.567	538.775	4.493	(60.442)	(12.650)	648.767

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Kreditni portfolio po industrijskim sektorima je prikazana u tabeli ispod. Obračunate kamate i naknade, koje uvećavaju potraživanja po kreditima i plasmane bankama, te razgraničeni unaprijed naplaćeni prihodi (MRS 18), za koje se umanjuju potraživanja po kreditima i plasmani bankama, su u tabeli prikazani na izdvojenim pozicijama.

	BAM	2016. %	BAM	2015. %
Stanovništvo	351.611	47,77	323.356	44,80
Trgovina	167.319	22,73	165.447	22,92
Rudarstvo i industrija	101.186	13,75	95.951	13,29
Finansijske institucije	51.173	6,95	63.889	8,85
Građevinarstvo	23.530	3,20	24.401	3,38
Transport i komunikacije	14.722	2,00	12.414	1,72
Trgovina nekretninama	5.417	0,73	9.232	1,28
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	8.780	0,19	10.119	1,40
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	7.476	1,01	8.850	1,23
Ostalo	4.901	0,67	8.184	1,13
	<u>736.115</u>	<u>100,00</u>	<u>721.843</u>	<u>100,00</u>
Kamate i naknade	3.524		3.725	
Razgraničene unaprijed naplaćene naknade za obradu kredita (MRS 18)	<u>(3.128)</u>		<u>(3.709)</u>	
	<u>736.511</u>		<u>721.859</u>	
Umanjenje: Ispravke vrijednosti	<u>(76.884)</u>		<u>(73.092)</u>	
	<u>659.627</u>		<u>648.767</u>	

Problematicni plasmani

Pod problematičnim plasmanima se podrazumijevaju plasmani Banke razvrstani u bonitetne razrede D i E. Upravljanje problematičnim plasmanima se obavlja u Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. Za sva pravna lica sa ocjenom D i E čija je ukupna izloženost klijenta ili grupe povezanih lica iznad 1.000 EUR, se odmah po ispunjenju ovih kriterija pristupa proceduri prenosa klijenta iz poslovnih dijelova u Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom.

Sve partije SME i Micro klijenata koje su u kašnjenju preko 45 dana prenose se u Odjel za ranu naplatu. Ukoliko Odjel za ranu naplatu dug po navedenim partijama nije naplatio, a kašnjenje u otplati obaveza iznosi 210 dana, poslovni dio je dužan iste prenijeti u Odjel za sudsku naplatu.

Nadležni organizacioni dio koji vodi poslovni odnos sa fizičkim licima dužan je sve partije fizičkih lica koje su u kašnjenju preko 45 dana prenijeti u Odjel za ranu naplatu. Ukoliko Odjel za ranu naplatu, dug po navedenim partijama fizičkih lica nije naplatio, a kašnjenje u otplati obaveza koja iznose jednako ili veće od 180 dana i veća su od 10.000 BAM po osnovu glavnog duga u vrijeme prenosa predmeta, dužan je prenijeti u nadležni organizacioni dio radi prenosa u Odjel za rizične plasmane i intezivno praćenje i Odjel za sudsku naplatu. Kreditne partije koje ne prelaze iznos od 10.000 BAM po osnovu glavnog duga direktno prenosi u Odjel za sudsku naplatu radi pokretanja sudskog postupka.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (*nastavak*)4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (*nastavak*)*Reprogrami i restrukturiranja*

Mjere restrukturiranja uključuju »ustupak« dužniku koji je posljedica pogoršanja ekonomskog i finansijskog položaja klijenta i nemogućnosti otplaćivanja duga pod prvobitno dogovorenim uslovima. »Ustupak« mogu biti promijenjeni uslovi prvobitnog ugovora (aneks) ili novi ugovor (refinansiranje).

Restrukturiranje obaveza ima za cilj da se klijentu omogući otplata obaveza u skladu sa njegovim realnim mogućnostima, uz obezbjeđenje efikasnije i sigurnije naplate potraživanja Banke. U tom smislu Restrukturiranje obaveza predstavlja izmjenu uslova ugovorenih prilikom odobravanja kredita (npr. produženje rokova otplate, smanjenje kamatne stope i sl.). Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi nadležni organ, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Odlukom o ovlaštenjima u kreditnom poslovanju. Komitentima, razvrstanim u bonitetnu grupu E, krediti se ne refinansiraju/reprogramiraju.

Restrukturirane izloženosti mogu da budu identifikovane i u nenaplativom (NPE) i u naplativom (PE) dijelu portfolija.

	Broj ponovno ugovorenih kredita (broj transakcija)	Bruto kreditna izloženost
31. decembar 2016.		
Pravna lica	105	52.626
Fizička lica i poduzetnici	60	699
Ukupno	165	53.295
31. decembar 2015.		
Pravna lica	127	59.144
Fizička lica i poduzetnici	72	821
Ukupno	199	59.965

Intenzivno praćenje klijenata

Za klijente koji zahtijevaju pažljivu obradu i praćenje poslovanja, Banka uvodi intenzivno praćenje. Takve klijente Banka zbog različitih uzroka u poslovanju (veliki obim plasmana, izrazito negativan trend poslovanja, povećanje zaduženosti, utvrđivanje adekvatnosti kapitala klijenta, neplaćanje ili neredovno plaćanje obaveza) uvrštava na listu za intenzivno praćenje. Inicijativu za prenos klijenta na intenzivno praćenje, osim nadležnog komercijaliste, može dati Watch Loan Committee (WLC), Sektor za upravljanje rizicima prilikom bonitetnog razvrstavanja i utvrđivanja gornje granice zaduženja, članovi Kreditnog odbora Banke i članovi Uprave Banke. Prilikom prenosa klijenta na intenzivno praćenje neophodno je navesti razloge koji su doveli do inicijative za prenos.

Intenzivno praćenje klijenata prestaje u sljedećim slučajevima:

- razrješenjem svih plasmana Banke prema klijentu (naplatom ili otpisom),
- zbog poboljšanja položaja klijenta i prerazvrstavanja u viši bonitetni razred (ostvaruje ciljne vrijednosti pokazatelja ili drugih postavljenih ciljeva),
- zbog ocjene klijenta u bonitetni razred D ili E,
- pokretanjem stečajnog postupka nad klijentom,
- u drugim slučajevima kada rukovodstvo Banke donese odluku o prestanku intenzivnog praćenja klijenta.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Donošenje odluke o uvrštavanju klijenta na listu za intenzivno praćenje je u nadležnosti Watch loan committee.

Vanbilansne stavke

(a) Obaveze po kreditima

Datumi ugovorenih iznosa finansijskih instrumenata Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2016. Obaveze po kreditima	62.645	109	-	62.754
Na dan 31. decembra 2015. Obaveze po kreditima	63.247	2.237	-	65.484

(b) Ostale finansijske obaveze - garancije

Ostale finansijske obaveze su takođe uključene u tabelu ispod, bazirano na najranijem datumu dospijeća po ugovoru.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2016. Ostale finansijske pomoći	38.911	14.821	-	53.732
Na dan 31. decembra 2015. Ostale finansijske pomoći	42.035	11.862	-	53.897

Opšti zahtjevi

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih gotovinskih tokova finansijskog instrumenta usljed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Uprava postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgledaju odbori za upravljanje rizikom Banke.

U oblasti upravljanja tržišnim rizicima ključno je razgraničenje odgovornosti između praćenja i upravljanja tržišnim rizicima. Izloženost nekreditnim rizicima redovno prati Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima i kontroliše da li su pozicije po pojedinim vrstama rizika u okviru definisanih granica. Otvorenim pozicijama upravlja Odjel za upravljanje bilansom Banke održavajući ih unutar utvrđenih limita.

Mjerenje rizika

Mjerenje izloženosti tržišnim rizicima vrši se u skladu sa zakonskom regulativom i metodologijom za mjerenje izloženosti na nivou NLB Grupe na standardizovanim obrascima. U NLB Grupi provodi se relativno konzervativna politika upravljanja tržišnim rizicima koja se ogleda u odgovarajućim ograničenjima i procedurama u politikama i drugim aktima na nivou NLB Grupe.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (*nastavak*)

4.3. Tržišni rizik

Ublažavanje rizika

Odjel za trgovanje dnevnim konverzijama valuta održava deviznu poziciju u zakonski i interno utvrđenim limitima. Odjel za upravljanje bilansom Banke kontinuirano preduzima različite aktivnosti kojima svodi tržišne rizike na najmanju moguću mjeru.

Kontrola i monitoring rizika

Kontrolom rizika prati se usklađenost sa određenim zakonskim i internim limitima. Monitoring i upravljanje tržišnim rizicima podržani su internim metodologijama koje su prilagođene Basel standardima. U skladu sa zahtjevima Banke Slovenije, NLB Grupa osigurava dovoljno kapitala za pokriće potencijalnih neočekivanih gubitaka nastalih zbog izloženosti valutnom i drugim tržišnim rizicima.

4.4. Upravljanje valutnim rizikom

Valutni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima Banke u BAM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva, i zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, tj. stepena usklađenosti njenih valutnih tokova.

Izloženost valutnom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicijskih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontrolira se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene valutne pozicije uglavnom su se održavale u okviru limita propisanih Odlukama FBA i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji NLB Grupe.

Obzirom da je u skladu sa Currency board aranžmanom, valuta BAM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR. Oscilacije ostalih valuta nisu imale značajan utjecaj na izloženost Banke deviznom riziku, obzirom da se otvorenost devizne pozicije svodila na minimum.

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju

Na dan 31. decembra 2016.	EUR	USD	BAM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBiH	3.987	380	224.643	1.204	230.214
Plasmani bankama i krediti komitentima	37.395	5.677	190.333	4.668	238.073
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	421.554	-	-	-	421.554
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	3.969	-	57.273	-	61.242
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju sa deviznom klauzulom	1.021	-	-	-	1.021
Ostala finansijska imovina	498	-	1.317	1	1.816
	<u>468.424</u>	<u>6.057</u>	<u>473.566</u>	<u>5.873</u>	<u>953.920</u>
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	289.179	5.953	371.896	5.653	672.681
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	173.144	-	-	-	173.144
Ostale finansijske obaveze	3.895	9	2.867	39	6.810
	<u>466.218</u>	<u>5.962</u>	<u>374.763</u>	<u>5.692</u>	<u>852.635</u>
Devizna pozicija, neto	<u>2.206</u>	<u>95</u>	<u>98.803</u>	<u>181</u>	<u>101.285</u>

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.4 Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)

Na dan 31. decembra 2015.	EUR	USD	BAM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBiH	4.646	348	199.480	1.659	206.133
Plasmani bankama i krediti komitentima	47.306	6.671	181.692	5.169	240.838
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	407.929	-	-	-	407.929
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.258	-	48.619	-	54.877
Ostala finansijska imovina	488	1	1.215	1	1.705
	466.627	7.020	431.006	6.829	911.482
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	293.934	6.854	337.033	6.545	644.366
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	169.263	-	-	-	169.263
Ostale finansijske obaveze	3.671	8	2.023	5	5.707
	466.868	6.862	339.056	6.550	819.336
Devizna pozicija, neto	-241	158	91.950	279	92.146

Finansijske obaveze po amortiziranom trošku uključuju obaveze prema bankama, komitentima, uzete kredite i subordinirani dug.

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope

Operacije Banke su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospjevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Kod varijabilnih kamatnih stopa, imovina i obaveze Banke podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa varijabilnih kamatnih stopa, kao što su stopa štednje, šestomjesečni EURIBOR i različite vrste kamata. Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda u skladu s poslovnim strategijom Banke, uz date tržišne kamatne stope.

Banka je izradila Politiku i procedure praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike i procedura praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava.

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procijeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa. Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbjeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval) za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa. Pozicije aktive i pasive u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti uvećanoj za buduće kamate, po ugovorenim ili preostalim rokovima dospijea sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine.

	do 1 mjeseca	1-3 mjesec	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskamatno	Ukupno
31. decembar 2016.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	189.879	-	-	-	-	40.335	230.214
Plasmani bankama	47.362	-	-	467	-	-	47.829
Kreditni komitentima	51.166	52.681	209.223	284.729	110.387	-	708.186
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	73	3	36.736	24.157	1.244	122	62.335
Ostala finansijska imovina	-	-	-	160	-	1.656	1.816
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	20.525	20.525
Ostala nefinansijska aktiva	-	-	-	-	-	677	677
	288.480	52.684	245.959	309.513	111.631	63.315	1.071.582
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	166	1	13.679	-	-	3.346	17.192
Depoziti komitenata	363.610	27.123	113.709	200.784	1.477	99.363	806.066
Obaveze po uzetim kreditima	712	804	8.386	20.951	3.404	-	34.257
Subordinirani dug	-	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	-	6.810	6.810
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	-	-	-	-	-	4.141	4.141
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	-	-	111	111
	364.488	27.928	135.774	221.735	4.881	113.771	868.577
Izloženost kamatnom riziku, neto	-76.008	24.756	110.185	87.778	106.750	-50.456	203.005

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskamatno	Ukupno
31. decembar 2015.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	169.022	-	-	-	-	37.111	206.133
Plasmani bankama	58.733	451	-	-	-	-	59.184
Kreditni komitentima	51.673	51.174	214.190	269.567	93.584	-	680.188
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	43	3	39.145	14.274	1.321	172	54.958
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	-	1.705	1.705
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	20.205	20.205
Ostala nefinansijska aktiva	-	-	-	-	-	752	752
	279.472	51.628	253.335	283.841	94.905	59.945	1.023.125
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	387	-	-	-	-	3.056	3.443
Depoziti komitenata	304.141	43.873	131.132	187.987	2.702	106.991	776.826
Obaveze po uzetim kreditima	401	3.493	11.279	26.497	7.397	-	49.067
Subordinirani dug	-	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	-	5.707	5.707
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	-	-	-	-	-	5.484	5.484
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	-	-	97	97
	304.929	47.366	142.411	214.484	10.099	121.335	840.624
Izloženost kamatnom riziku, neto	-25.457	4.262	110.924	69.357	84.806	-61.390	182.502

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na izvještaj dobiti i gubitka.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (*nastavak*)4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (*nastavak*)

U sljedećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na dobit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2016.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM
+100 bp	1.361	-100 bp	(846)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2015.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM
+100 bp	1.006	-100 bp	(839)

Kamatna osjetljivost kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa utiče na dvije kategorije:

- visinu neto kamatnih prihoda,
- tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih plasmana i izvora), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala Banke

Osjetljivost bilansa uspjeha u tabeli pokazuje kako bi se promjena tržišnih kamatnih stopa, primijenjena na postojeću otvorenu kamatno osjetljivu poziciju, odrazila na finansijski rezultat Banke. Limit za prihodovni aspekt kamatnog rizika, koji se izražava kao pad neto kamatnog prihoda u slučaju paralelne promjene kamatnih stopa za 100 bp, iznosi 3% od kapitala. Efekat smanjenja kamatnih stopa za 100 bp, na dan 31.12.2016. godine iznosi 0,71% od kapitala.

U skladu s Politikom i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka mora ispunjavati kriterij utjecaja paralelnog pomjeranja kamatne krivulje za 200 baznih poena, koji primjenjuje na postojeću otvorenu kamatnu poziciju po pojedinim vremenskim intervalima. Efekat simulacije, koji se od početka 2016. godine izračunava uz korištenje core depozita, ne smije premašiti 10% kapitala Banke. Core depoziti su depoziti za koje se pretpostavlja da će ostati u Banci neovisno o promjenama tržišnih kamatnih stopa. Izračunavaju se na osnovu kretanja depozita po viđenju privrede i stanovništva kroz višegodišnji period.

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2016. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u 000 BAM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	552	0,46%

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2015. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u 000 BAM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	2.661	2,46%

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (*nastavak*)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti

Definicija

Rizik likvidnosti je vjerovatnoća da Banka u budućnosti neće raspolagati s dovoljno novčanih sredstava za nesmetano obavljanje poslovnog procesa.

Rizik likvidnosti pojavljuje se u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom okviru.

Opšti uslovi

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih osoba, uzete zajmove, dionički kapital kao i putem emitovanja obveznica. To povećava fleksibilnost izvora finansiranja, umanjuje zavisnost o jednom izvoru i općenito trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospeljima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom Banke. Uz to, Banka ima portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Mjerenje rizika

Mjerenje rizika likvidnosti provodi se kroz izvještaj o strukturoj likvidnosti i gapova likvidnosti koji prikazuju dugoročiji aspekt obezbjeđivanja likvidnosti banke (na strani ulaganja, obaveza, veze između ulaganja i obaveza i strukture izvora finansiranja).

Banka redovno provodi stres testove likvidnosti.

Mjerenje izloženosti riziku obavlja se i primjenom Scoring modela.

Kontrola rizika

Banka usklađuje svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađenosti aktive i pasive te limitima i ciljnim pokazateljima likvidnosti. Odjel za upravljanje bilansom Banke dnevno upravlja rezervama likvidnosti osiguravajući Banci zadovoljenje potreba njenih klijenata.

Praćenje izloženosti riziku likvidnosti

U skladu sa Standardima upravljanja rizicima u NLB Grupi mjesečno se podnosi Izvještaj o strukturoj likvidnosti u kojem se prate sljedeći odnosi:

- udio izvora NLB-a u bilansnoj sumi,
- visina izvora NLB-a u odnosu na kapital Banke,
- udio nebankarske pasive u bilansnoj sumi,
- udio izvora 30 najvećih nebankarskih deponenata u ukupnoj bilansnoj sumi ,
- odnos bruto kredita i depozita („Loan to deposit ratio“) (bruto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora),
- odnos neto kredita (umanjenih za ispravke vrijednosti) i depozita (neto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora),
- Liquidity coverage ratio (LCR) – zalihe visoko kvalitetnih likvidnih sredstava / neto odlivi u sljedećih 30 dana,
- Net Stable Funding Ratio (NSFR) – raspoloživi iznos sredstava za stabilno finansiranje / potrebni iznos sredstava za stabilno finansiranje,
- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u ukupnoj aktivi,

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (*nastavak*)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (*nastavak*)

- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u nestabilnoj pasivi,
- Nezaložene likvidne rezerve u odnosu na potencijalne odlive pri jakom tromjesečnom stres testu,
- Stabilni depoziti po viđenju.

Mjesečno se izrađuju LGST izvještaji kojima se istovremeno prati ročna struktura aktive i pasive po periodima preostalog dospjeća i uticaj stres scenarija na statički prikaz gap-a likvidnosti (novčani tokovi iz ugovorenih poslova) koji je u nadležnosti Odjela za upravljanje rizicima. Na statičku projekciju dograđuje se dinamička koja uključuje plan budućih priliva i odliva u sljedećih godinu dana (dinamički prikaz je u nadležnosti Odjela za upravljanje bilansom Banke). Utvrđeni Stres scenariji se primjenjuju na statičku projekciju i zajedno sa budućim prilivima i odlivima izračunava se nivo potrebnih likvidnih sredstava kojim bi Banka morala raspolagati da bi mogla neometano poslovati u vanrednim okolnostima nastalim zbog hipotetičkih pojačanih odliva.

S ciljem uspostavljanja ranog sistema upozorenja Banka prati izloženost riziku likvidnosti kroz Scoring modele. Scoring modeli se sastoje od 24 pokazatelja podijeljena na šest grupa: regulatorni pokazatelji, interni pokazatelji likvidnosti i izvora finansiranja, pokazatelji aktive, pokazatelji kapitala, stres test i sistemski rizici.

Konačni rezultat određen je u postotku koji pokazuje u kojoj grupi rizika se Banka nalazi:

1. Nizak rizik likvidnosti	0% - 20%
2. Prihvatljiv rizik likvidnosti	20% - 40%
3. Umjeren rizik likvidnosti	40% - 60%
4. Visok rizik likvidnosti	60% - 80%
5. Ekstremno visok rizik likvidnosti	80% - 100%

Izloženost riziku likvidnosti Banke na dan 31. decembra 2016. godine je niska jer rezultat Scoring modela iznosi 18,52%.

U slučaju izloženosti visokom riziku likvidnosti Banka bi aktivirala Plan za upravljanje rizikom likvidnosti u iznimnim okolnostima.

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza po njihovom dospjeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa stanja do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

31. decembra 2016.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
<i>Finansijska aktiva</i>							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	230.214	-	-	-	-	-	230.214
Plasmani bankama	47.360	-	-	467	-	-	47.827
Kreditni komitentima	48.176	47.131	188.550	232.992	94.951	-	611.800
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	71	-	36.724	24.107	1.239	122	62.263
Ostala finansijska imovina	1.816	-	-	-	-	-	1.816
<i>Nefinansijska aktiva</i>							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	20.525	20.525
Ostala nefinansijska aktiva	677	-	-	-	-	-	677
Ukupno	328.314	47.131	225.274	257.566	96.190	20.647	975.122
<i>Finansijske obaveze</i>							
Depoziti banaka	3.510	1	13.679	-	-	-	17.190
Depoziti komitenata	462.379	26.016	109.742	196.356	1.422	-	795.915
Obaveze po uzetim kreditima	662	706	7.982	19.998	3.372	-	32.720
Subordinirani dug	-	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske obaveze	6.777	7	25	-	1	-	6.810
<i>Nefinansijske obaveze</i>							
Ostala rezervisanja	2.643	102	547	220	629	-	4.141
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	111	-	-	111
Ukupno	475.971	26.832	131.975	216.685	5.424	-	856.887
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(147.657)	20.299	93.299	40.881	90.766	20.647	118.235

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

31. decembra 2015.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	206.133	-	-	-	-	-	206.133
Plasmani bankama	58.733	451	-	-	-	-	59.184
Kreditni komitentima	49.111	45.451	192.876	221.189	80.956	-	589.583
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	44	-	39.132	14.219	1.310	172	54.877
Ostala finansijska imovina	1.705	-	-	-	-	-	1.705
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	20.205	20.205
Ostala nefinansijska aktiva	752	-	-	-	-	-	752
Ukupno	316.478	45.902	232.008	235.408	82.266	20.377	932.439
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	3.443	-	-	-	-	-	3.443
Depoziti komitenata	407.059	42.888	127.563	183.546	2.684	-	763.740
Obaveze po uzetim kreditima	287	3.307	10.589	24.966	7.297	-	46.446
Subordinirani dug	-	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Nefinansijske obaveze	5.697	2	6	1	1	-	5.707
Ostala rezervisanja	1.217	249	2.392	295	1.331	-	5.484
Unaprijed naplaćeni prihodi	97	-	-	-	-	-	97
Ukupno	97	-	-	-	-	-	97
Izloženost riziku likvidnosti, neto	417.800	46.446	140.550	208.808	11.313	-	824.917

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

(i) *Plasmani bankama*

Plasmani bankama uključuju međubankarske plasmane. Fer vrijednost plasmana sa fluktuirajućom kamatom i sa fiksnom kamatom predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost (Banka ima ograničen portfolio plasmana bankama s fiksnom kamatnom stopom i u pravilu se radi o plasmanima s vrlo kratkim dospeljećem).

(ii) *Kredit i avansi dati komitentima*

Fer vrijednost kredita i avansa datih komitentima predstavlja diskontovani iznos očekivanih budućih novčanih tokova od glavnice i kamate. Nakon početnog priznavanja, naknadno se vode po amortizovanoj vrijednosti primjenom metode efektivne kamatne stope. Na datum svakog bilansa stanja Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da li bi finansijska sredstva ili grupe finansijskih sredstava trebala biti umanjena. Smatra se da su finansijsko sredstvo, odnosno grupa finansijskih sredstava, obezvrijeđeni samo ukoliko postoji objektivan dokaz obezvrijeđenja koji proizilazi iz jednog ili više gubitaka nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva, te ukoliko će pomenuti događaji (gubici) sigurno uticati na procijenjene buduće tokove gotovine.

Fer vrijednost kredita s fiksnom kamatnom stopom procjenjuje se diskontovanjem novčanih tokova primjenom trenutnih važećih kamatnih stopa na kredite sličnih uslova i obilježja. Budući da Banka ima ograničen portfolio zajmova i potraživanja s fiksnom kamatnom stopom i dužim dospeljećem, rukovodstvo vjeruje kako se fer vrijednost zajmova i potraživanja ne razlikuje značajno od njihove knjigovodstvene vrijednosti. Fer vrijednosti kredita s varijabilnim prinosom, a čija cijena se redovno preispituje i kod kojih nisu zapažene značajne promjene u kreditnom riziku, uglavnom su približne knjigovodstvenim iznosima i izračunavaju se na temelju analize diskontovanih novčanih tokova primjenom kamatnih stopa uvećanih za maržu kreditnog rizika, kako bi se uvažio uticaj specifičnog kreditnog rizika protustrane na vrednovanje.

(iii) *Depoziti drugih banaka, komitenata, drugi depoziti, druge pozajmice i subordinirane obaveze*

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definisano dospeljeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospeljećem i s promjenjivom kamatnom stopom približna je knjigovodstvenom iznosu na datum izvještavanja, a temelji se na novčanim tokovima diskontovanim trenutno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospeljeća. Vrijednost dugoročnih odnosa s depozitarima ne uzima se u obzir kod procjene fer vrijednosti. Obzirom na to da većina depozita Banke ima promjenjivu kamatnu stopu koja je ujedno i tržišna stopa, te da dugoročni depoziti s fiksnom kamatnom stopom čine manji dio ukupnih depozita, Uprava vjeruje da nema značajne razlike između fer vrijednosti tih depozita i njihove knjigovodstvene vrijednosti.

Fer vrijednost primljenih kredita izračunava se diskontovanjem budućih novčanih tokova na sadašnju vrijednost (preostalog duga i budućih kamata). Buduće kamate izračunavaju se sa trenutnom vrijednosti Euribora, a na izvještajni datum nema značajne razlike između fer vrijednosti primljenih kredita i njihove knjigovodstvene vrijednosti.

(iv) *Finansijska imovina raspoloživa za prodaju*

U bilansu banke se po fer vrijednosti vode dužnički vrijednosni papiri i vlasnički vrijednosni papiri (ulozi banke u kapital drugih pravnih lica). Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist / na teret kapitala. Na dan 31. decembra 2016. ukupna tržišna vrijednost vrijednosnih papira, uključujući i obračunate kamate, iznosi 62.262 hiljada BAM.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7.1. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period

Sljedeća tabela daje informacije o tome kako se utvrđuju fer vrijednosti vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju (posebno tehnike vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste). Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist/na teret kapitala.

Fer vrijednost na dan		Hijerarhija fer vrijednosti
31. decembar 2016.	31. decembar 2015.	
Dužnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijednosni papiri:	
<ul style="list-style-type: none"> · Trezorski zapisi Ministarstva Finansija · Republike Slovenije 3.918 hiljada BAM 	<ul style="list-style-type: none"> · Kraljevina Belgija (obveznice) – 5.215 hiljada BAM 	Nivo 1
Dužnički vrijednosni papiri:	Dužnički vrijednosni papiri:	
<ul style="list-style-type: none"> · Ministarstvo finansija FBiH (dugoročne obveznice) – 27.417 hiljada BAM · Ministarstvo finansija FBiH (kratkoročni trezorski zapisi) – 30.805 hiljada BAM 	<ul style="list-style-type: none"> · Ministarstvo finansija FBiH (dugoročne obveznice) – 15.573 hiljada BAM · Ministarstvo finansija FBiH (kratkoročni trezorski zapisi) – 33.917 hiljada BAM 	Nivo 2
Vlasnički vrijednosni papiri:	Vlasnički vrijednosni papiri:	
<ul style="list-style-type: none"> · RVP FBiH – 14 hiljada BAM · UBBiH – 14 hiljada BAM · Privredna banka Sarajevo – 44 hiljade BAM · SWIFT Belgija – 50 hiljada BAM 	<ul style="list-style-type: none"> · RVP FBiH – 14 hiljada BAM · UBBiH – 14 hiljada BAM · Privredna banka Sarajevo – 102 hiljade BAM · SWIFT Belgija – 40 hiljada BAM 	Nivo 3

Na dan 31. decembra 2016. godine, svi vrijednosni papiri su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju (AFS) i služe kao rezerve likvidnosti. Vrednovanje se vrši po fer vrijednosti u skladu sa MRS i MSFI. Efekti vrednovanja su iskazani u Izvještaju o promjenama na kapitalu u okviru pozicije Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak (Revalorizacione rezerve).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7.2. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koje se ne mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi

Za stavke finansijske imovine i finansijskih obaveza prikazane u sljedećoj tabeli, Uprava Banke vjeruje da knjigovodstveni iznosi priznati u finansijskim izvještajima približno odgovaraju njihovim fer vrijednostima.

	Hijerarhija fer vrijednosti	31. decembar 2016.		31. decembar 2015.	
		Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
<i>Finansijska imovina</i>					
Plasmani bankama	Nivo 3	47.827	47.827	59.184	59.184
Krediti komitentima	Nivo 3	611.800	611.800	589.583	589.583
Ostala finansijska imovina	Nivo 3	1.816	1.816	1.705	1.705
Ukupno		661.443	661.443	650.472	650.472
<i>Finansijske obaveze</i>					
Depoziti banaka	Nivo 3	17.190	17.190	3.443	3.443
Depoziti komitenata	Nivo 3	795.915	795.915	763.740	763.740
Obaveze po uzetim kreditima	Nivo 3	32.720	32.720	46.446	46.446
Subordinisani dug	Nivo 3	-	-	-	-
Ostale finansijske obaveze	Nivo 3	6.810	6.810	5.707	5.707
Ukupno		852.635	852.635	819.336	819.336

4.8. Upravljanje operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom kao važan dio poslovanja Banke, omogućava njezino dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje njenog ugleda.

U okviru operativnih rizika Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- permanentne aktivnosti identifikacije i procjene rizika, odnosno identifikaciju operativnih rizika u svim poslovnim procesima u Banci, novim procesima, novim proizvodima, kao i operativnih rizika vezanih za angažovanje vanjskih izvođača,
- aktivnosti redovne godišnje ponovne identifikacije, odnosno revizije ranije identifikovanih operativnih rizika,
- polugodišnje izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o gornjoj granici tolerancije rizika, bitnim operativnim rizicima kategorija A i B (i prijedlozima za njihovo savladavanje), kao i o velikim štetnim događajima,
- godišnji izračun operativnog rizičnog profila Banke i uporedni pregled sa rizičnim profilom za prethodnu godinu, te izvještavanje NLB d.d. i Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- mjesečno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima,
- kvartalno izvještavanje o praćenju i savladavanju operativnih rizika.

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su provođene sljedeće aktivnosti:

- redovne aktivnosti na adekvatnom upravljanju operativnim rizicima na svim procesima, na novim projektima, zatim kod angažovanja vanjskih izvođača (outsourcing) kao i kod razvoja novih proizvoda, procesa i sistema, te projekata čija je implementacija u toku,

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (*nastavak*)

4.8. Upravljanje operativnim rizikom (*nastavak*)

- trajne aktivnosti na identifikaciji operativnih rizika vezanih za „cyber“ kriminal, neadekvatno djelovanje aplikacija, rizike nepravilno unešenih podataka u aplikacije, rizike prirodnih nesreća, rizike neusklađenosti sa zakonodavstvom, pravilima, propisima, sporazumima, propisanim praksama i etičkim standardima, te druge operativne rizike koji imaju malu vjerovatnost nastanka ali vrlo visok finansijski uticaj ili predstavljaju visok rizik ugleda za Banku, i druge specifične operativne rizike na koje bi željeli skrenuti pažnju.
- poseban naglasak na rizicima usklađenosti (rizik gubitka zbog pravnih sankcija), rizicima ponašanja (rizik gubitka zbog namjernog obmanjivanja klijenata pri predstavljanju proizvoda i usluga, te neodgovarajuće postupanje prema klijentima u rješavanju njihovih pritužbi), rizicima koji proizlazi iz nastalih potencijalnih štetnih događaja, te rizicima od terorističkih napada,
- trajna podrška revizijskih preporuka pri ocjeni adekvatnosti sistema kontrole u pojedinim poslovnim područjima,
- pripreme analiza operativnih rizika na za Banku najznačajnijim poslovnim procesima,
- formiranje i praćenje adekvatnosti formiranih rezervisanja za pokriće operativnih rizika u skladu sa propisima FBA, kao i u skladu sa mjerilima Grupe sa ciljem izrade konsolidovanih izvještaja, te izvještavanje organa Banke, Odbora za upravljanje operativnim rizicima i NLB,
- kvartalno održavanje sjednica Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- kontinuirana edukacija zaposlenika angažovanih na izvođenju procesa identifikacije operativnih rizika i izvještavanju o evidentiranim štetnim događajima, potencijalnim štetnim događajima, kao i povećanju svjesnosti kod svih zaposlenika Banke o prisutnosti ovih rizika u radnoj sredini.

4.9. Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama, upisani osnivački kapital za banke mora iznositi najmanje 15.000 hiljada BAM. Kapital Banke čine osnovni kapital umanjen za odbitne stavke osnovnog kapitala i dopunski kapital.

Osnovni kapital Banke čine uplaćeni dionički kapital i rezerve Banke i zadržana neraspoređena dobit iz prethodnih godina. Odbitne stavke osnovnog kapitala su: iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina, gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost vlastitih dionica u posjedu Banke i iznos negativnih revalorizacijskih rezervi po osnovu efekta promjene fer vrijednosti imovine.

Dopunski kapital Banke čine: iznos opštih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivu Banke procijenjenu kao kategorija A, iznos pozitivnih revalorizacijskih rezervi po osnovu efekta promjene fer vrijednosti imovine, iznos subordiniranih dugova u skladu sa Odlukom FBA, te ostali instrumenti kapitala.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbijediti usaglašenost sa zahtevima FBA,
- obezbijediti usaglašenost sa standardima NLB Grupe,
- obezbijediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbijediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz osiguranje prinosa dioničarima.

Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala na minimalno 12%, a obim i strukturu svog poslovanja mora da uskladi sa pokazateljima poslovanja koji su definisani propisima FBA, tj. Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka (Službene novine FBiH broj 03/03, 18/03, 53/06, 55/07, 81/07, 6/08, 86/10, 48/12 i 46/14) i drugim odlukama FBiH iz oblasti nadzora i kontrole rada banaka, i Zakonom o bankama FBiH (Službene novine FBiH broj: 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 66/13).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (*nastavak*)4.9. Upravljanje rizikom kapitala (*nastavak*)

U okviru regulatornih aktivnosti i usklađivanja sa međunarodnim standardima regulatornog kapitala, Upravni odbor FBA je 30. maja 2014. godine donio Odluku o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti, koja sadrži inovirani koncept regulatornog kapitala u odnosu na do sada važeći regulatorni okvir. Stupanjem na snagu ove odluke, prestale su da važe Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka (Službene novine FBiH broj 48/12-prečišćeni tekst) i Odluka o privremenom ograničenju i minimalnim uslovima za isplatu dividendi, diskrecionih bonusa i otkup vlastitih dionica od strane banaka (Službene novine FBiH broj 15/13).

Primjena ove Odluke, u smislu izvještavanja Banke prema FBA, obavezna je od 30. septembra 2014. godine.

Rukovodstvo Banke mjesečno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju FBA.

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa ciljevima utvrđenim Programom koje je donio Nadzorni odbor, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke. U zavisnosti od primarnog cilja, Banka prilagođava strukturu kapitala odnosno povećava kapital na sljedeće načine:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje dioničarima, tj. povećanjem dioničkog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- novom emisijom dionica koja može biti zatvorena i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

Na dan 31. decembra 2015. godine, svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa svim važećim propisima.

	31. decembar 2016. (procjena)	31. decembar 2015.
Osnovni kapital	103.315	95.470
Dopunski kapital	9.042	11.418
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu	(10.148)	(12.273)
Iznos neto kapitala	<u>102.209</u>	<u>94.615</u>
Ukupna ponderisana rizična aktiva	604.482	584.174
Ukupan ponderisani rizični vanbilans	67.045	67.588
Ukupna ponderisana rizična aktiva i vanbilans	<u>671.527</u>	<u>651.762</u>
Ponderisani operativni rizik (POR)	<u>49.797</u>	<u>49.355</u>
Adekvatnost kapitala na dan 31. decembar	<u>14,2%</u>	<u>13,5%</u>

Podaci prikazani na 31. decembar 2016. godine u trenutku pripreme ovih izvještaja još nisu revidirani s obzirom da je regulatorni rok za reviziju istih 31. maj 2017. godine.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
 Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2016. godine
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

5. Neto prihodi po osnovu kamata

a. *Prihodi po kamatama*

	2016.	2015.
Kreditni	42.233	43.411
Plasmani drugim bankama	24	9
Unwinding (<i>Napomena 13</i>)	363	392
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	873	670
Prihodi po kamatama	43.493	44.482
Neto trošak ispravke vrijednosti tokom godine (<i>Napomena 13</i>)	30	35
Prihodi po kamatama, neto	43.523	44.517

b. *Rashodi po kamatama*

	2016.	2015.
Depoziti	8.870	11.868
Obaveze po kreditima	1.085	1.327
Subordinirani dugovi	-	305
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19 (<i>Napomena 22a</i>)	88	85
Ostali rashodi po kamatama	370	260
Rashodi po kamatama	10.413	13.845
Neto prihodi od kamata	33.110	30.672

6. Neto prihodi od naknada i provizija

a. *Prihodi od naknada i provizija*

	2016.	2015.
Prihod od naknada za izvršene usluge domaćeg i inostranog platnog prometa	15.360	14.425
Prihod od naknada po garancijama i akreditivima	1.188	1.356
Prihodi od naknada po ostalim aktivnostima	2.165	1.656
Prihodi od naknada	18.713	17.437

b. *Rashodi od naknada i provizija*

	2016.	2015.
Rashodi od usluga platnog prometa i drugih bankarskih usluga	4.500	3.868
Troškovi osiguranja depozita	1.725	1.681
Rashodi od naknada	6.225	5.549
Neto naknade	12.488	11.888

7. Dobit po osnovu kursnih razlika

	2016.	2015.
Prihod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	1.231	1.414
Rashod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	(201)	(306)
	1.030	1.108
Obračunske kursne razlike, neto	105	39
	1.135	1.147

8. Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)

	2016.	2015.
Kreditni komitentima (<i>Napomena 13</i>)	9.244	6.139
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (<i>Napomena 14</i>)	(1)	(2)
Ostala aktiva (<i>Napomena 17</i>)	492	524
Potencijalne i preuzete obaveze (<i>Napomena 22c</i>)	(1.372)	1.752
Rezervisanja za sudske sporove (<i>Napomena 22b</i>)	88	30
	<u>8.451</u>	<u>8.443</u>

9. Opći i administrativni troškovi

	2016.	2015.
Zakupnina	1.776	1.592
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	1.487	1.400
Održavanje	1.175	1.170
Troškovi obezbjeđenja	1.127	948
Usluge	1.044	976
Troškovi marketinga	917	1.029
Troškovi PTT usluga	866	861
Režijski troškovi	706	746
Naknade FBA	596	580
Kancelarijski materijal i sitan inventar	542	635
Troškovi čišćenja	321	332
Troškovi osiguranja imovine i zaposlenih	278	326
Ostali porezi i doprinosi	262	204
Troškovi suda i ostali administrativni troškovi	228	258
Ostali troškovi zaposlenih	106	141
	<u>11.431</u>	<u>11.198</u>

9.a. Troškovi zaposlenih

	2016.	2015.
Neto plate	8.393	8.173
Porezi i doprinosi	5.177	5.017
Topli obrok i troškovi prevoza	1.120	1.273
Regres	515	525
Ostalo	484	370
	<u>15.689</u>	<u>15.358</u>
Rezervisanja za jubilarne nagrade, oslobođena rezervisanja za jubilarne nagrade, rezervisanja za redovne otpremnine, rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore (<i>Napomena 22a</i>)	(189)	245
	<u>15.500</u>	<u>15.603</u>

Rezervisanja za jubilarne nagrade u 2016. godini iznosila su 16 hiljada KM.

Po Odluci Uprave Banke, u skladu sa Pravilnikom o platama i drugim materijalnim primanjima radnika, u decembru 2016. godine su oslobođena ukupna rezervisanja za jubilarne nagrade u iznosu od 296 hiljada KM. Rezervisanja za redovne otpremnine u 2016. godini su iznosila 50 hiljada KM, a rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore 41 hiljadu KM. Kada uzmemo sve navedeno u obzir umanjeno je 189 hiljada KM, kako je i prikazano.

Prosječan broj zaposlenih po ukalkulisanim satima u 2016. godini bio je 427 (2015: 430).

10. Porez na dobit

	2016.	2015.
Dobit prije oporezivanja	11.769	8.643
Poreski nepriznati rashodi	782	879
Poreska osnovica	12.551	9.522
Obračunati porez po propisanoj stopi od 10%	1.255	952
Porez na dobit u Brčko Distriktu koji nije priznat po propisima Federacije BiH	1	-
Ukupno obračunati porez na dobit	1.256	952
Efektivna poreska stopa	10.67%	11,02%

11. Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH

	2016.	2015.
Novac u blagajni	40.335	37.047
Računi rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	189.879	169.086
- Obavezna rezerva	85.323	67.711
- Rezerve likvidnosti iznad obavezne rezerve	104.556	101.375
	230.214	206.133

Obavezna rezerva predstavlja minimalni iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, obavezna rezerva od 1. jula 2016. godine predstavlja 10% od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava u BAM. Obavezna rezerva se održava kroz prosječna stanja računa kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

12. Plasmani bankama

	2016.	2015.
Tekući računi kod banaka	42.720	54.794
Stavke u postupku naplate	1	1
Kamatonosni depoziti	5.106	4.389
	47.827	59.184

13. Krediti komitentima

	Kratkoročni krediti		Dugoročni krediti		Ukupno	
	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.
Kreditni građanima	32.195	32.146	320.999	292.684	353.194	324.830
Kreditni preduzećima	180.887	187.836	154.603	150.009	335.490	337.845
	213.082	219.982	475.602	442.693	688.684	662.675
Manje: Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	(33.377)	(30.725)	(43.507)	(42.367)	(76.884)	(73.092)
	179.705	189.257	432.095	400.326	611.800	589.583

13. Krediti komitentima (*nastavak*)

Kretanje ispravki vrijednosti po kreditima može se prikazati kako slijedi:

	2016.	2015.
1. januar	73.092	77.598
Povećanje ispravki vrijednosti za godinu	34.710	36.922
Smanjenje ispravki vrijednosti	(25.466)	(30.783)
Povećanje za godinu, neto (<i>Napomena 8</i>)	9.244	6.139
Smanjenje ispravki vrijednosti po osnovu unwinding-a (<i>Napomena 5a</i>)	(363)	(392)
Neto trošak ispravki vrijednosti po kamatama (<i>Napomena 5a</i>)	(30)	(35)
Trajni otpis	(5.059)	(10.218)
31. decembar	76.884	73.092

14. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

	2016.	2015.
Dužnički vrijednosni papiri		
Vlada F BiH – Federalno ministarstvo finansija	58.222	49.490
Republika Slovenija – Ministarstvo za finansije	3.918	-
Kraljevina Belgija	-	5.215
Vlasnički vrijednosni papiri		
Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo	44	102
S.W.I.F.T., Belgija	51	43
Registar vrijednosnih papira F BiH, Sarajevo	14	14
Udruženje banaka BiH, Sarajevo	14	14
	62.263	54.878
Manje: Ispravke vrijednosti	-	(1)
	62.263	54.877

Kretanje ispravki vrijednosti:

	2016.	2015.
1. januar	1	3
Povećanje za godinu, neto (<i>Napomena 8</i>)	(1)	(2)
31. decembar	0	1

14. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju *(nastavak)*

Struktura vlasničkih ulaganja	Djelatnost	% Vlasništva	Zemlja poslovanja
Udruženje banaka BiH	Djelatnost ostalih članskih organizacija	4,18	Bosna i Hercegovina
Privredna Banka Sarajevo d.d., Sarajevo	Bankarstvo	0,5494	Bosna i Hercegovina
Registar vrijednosnih papira FBiH	Registracija i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	0,687	Bosna i Hercegovina
S.W.I.F.T.	Platni promet	0,0054	Belgija
Master Card Incorporated	Kartičarstvo	0,0614	USA

Banka u svom portfoliju ima i sljedeće dužničke vrijednosne papire:

- 275.523 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijea 30. juni 2019. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou;
- 240.321 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijea 30. juni 2020. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou;
- 211.215 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijea 30. juni 2021. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou;
- 211.215 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijea 30. juni 2022. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou;
- 212.136 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijea 30. juni 2023. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou;
- 1.152.254 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijea 30. juni 2019. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou;
- 2.000 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijea 03. decembar 2017. godine, kamatna stopa je 3,95% na godišnjem nivou;
- 2.900 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijea 13. maj 2018. godine, kamatna stopa je 3,15% na godišnjem nivou;
- 3.000 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijea 03. juni 2018. godine, kamatna stopa je 2,80% na godišnjem nivou;
- 5.001 obveznicu Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM, kupljene po višestrukim cijenama, sa rokom dospijea 18. decembar 2018. godine, kamatna stopa je 2,20% na godišnjem nivou;

14. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju *(nastavak)*

- 2.500 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijea 28. decembar 2019. godine, kamatna stopa je 2,95% na godišnjem nivou;
- 1.000 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijea 19. august 2020. godine, kamatna stopa je 3,30% na godišnjem nivou;
- 3.000 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijea 09. decembar 2020. godine, kamatna stopa je 2,70% na godišnjem nivou;
- 5.000 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM, kupljene po višestrukim cijenama, sa rokom dospijea 25. maj 2021. godine, kamatna stopa je 1,85% na godišnjem nivou;
- 1.000 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijea 27. novembar 2022. godine, kamatna stopa je 3,85% na godišnjem nivou;
- 500 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 19. juli 2017. godine, diskontna kamatna stopa je -0,02%;
- 500 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 19. juli 2017. godine, diskontna kamatna stopa je -0,03%;
- 500 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 19. juli 2017. godine, diskontna kamatna stopa je -0,05%;
- 500 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 09. august 2017. godine, diskontna kamatna stopa je -0,03%;
- 2.000 trezorskih zapisa Republike Slovenije, nominalne vrijednosti 1 hiljadu EUR sa rokom dospijea 05. oktobar 2017. godine, diskontna kamatna stopa je -0,05%;
- 180 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 22. novembar 2017. godine, diskontna kamatna stopa je -0,02%;
- 400 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 22. novembar 2017. godine, diskontna kamatna stopa je -0,04%;
- 500 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijea 22. novembar 2017. godine, diskontna kamatna stopa je -0,05%.

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembar 2016. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	3.918	58.222	-	62.140
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	123	123
Ukupno	3.918	58.222	123	62.263

14. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju *(nastavak)*

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembra 2015. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	5.215	49.490	-	54.705
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	172	172
Ukupno	5.215	49.490	172	54.877

Banka raspolaže vrijednosnim papirima raspoloživim za prodaju u cilju održavanja rezervi likvidnosti.

U nivo 1 su uvršteni dugoročni trezorski zapisi Republike Slovenije. Tokom 2016. godine dospjele su dugoročne obveznice Kraljevine Belgije nominalne vrijednosti 2.700 hiljada EUR.

Portfelj dužničkih vrijednosnih papira na nivou 2 sastoji se od dugoročnih obveznica Federalnog ministarstva finansija FBiH u vrijednosti 27.417 hiljada BAM i kratkoročnih trezorskih zapisa Federalnog ministarstva finansija FBiH u vrijednosti 30.805 hiljada BAM.

U nivo 3 su uvršteni vlasnički vrijednosni papiri. Pad vrijednosti od prethodne godine rezultat je smanjenja vrijednosti dionica Privredne banke Sarajevo za 58 hiljada BAM i porasta vrijednosti dionica Swifta za 8 hiljada BAM.

15. Materijalna imovina	Zemljište i zgrade	Vozila	Kompjuterska oprema	Ostala oprema	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost						
Stanje na dan 1. januara 2015.	27.926	1.087	5.468	7.442	106	42.029
Povećanja	-	-	-	-	1.941	1.941
Prijenosi	320	199	1.250	278	(2.047)	
Smanjenja						
- otpisi	-	-	(355)	(1.593)	-	(1.948)
- prodaja stalnih sredstava	-	(295)	-	-	-	(295)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	28.246	991	6.363	6.127	0	41.727
<i>Stanje na dan 1. januara 2016.</i>	28.246	991	6.363	6.127	0	41.727
Povećanja	-	-	-	-	1.805	1.805
Prijenosi	505	239	518	348	(1.610)	0
Smanjenja						
- otpisi	-	-	(782)	(728)	-	(1.510)
- prodaja stalnih sredstava	-	(404)	-	-	-	(404)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	28.751	826	6.099	5.747	195	41.618
Akumulirana ispravka vrijednosti						
Stanje na dan 1. januara 2015.	11.332	730	4.679	6.005	-	22.746
Amortizacija perioda	364	100	440	358	-	1.262
- otpisi	-	-	(337)	(1.483)	-	(1.820)
- prodaja stalnih sredstava	-	(264)	-	-	-	(264)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	11.696	566	4.782	4.880	-	21.924
<i>Stanje na dan 1. januara 2016.</i>	11.696	566	4.782	4.880	-	21.924
Amortizacija perioda	369	87	572	319	-	1.347
- otpisi	-	-	(782)	(714)	-	(1.496)
- prodaja stalnih sredstava	-	(244)	-	-	-	(244)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	12.065	409	4.572	4.485	-	21.531
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2016.	16.686	417	1.527	1.262	195	20.087
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2015.	16.550	425	1.581	1.247	-	19.803

Tokom 2016. i 2015. godine, nekretnine i oprema nisu služili kao kolateral (zalag) za obaveze Banke.

Ukupna nabavna vrijednost materijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 6.957 hiljada BAM na dan 31. decembra 2016. godine, dok je na dan 31. decembra 2015. godine iznosila 7.632 hiljada BAM.

16. Nematerijalna imovina

	Licence i softveri
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 1. januara 2015.	4.900
Povećanja	172
Smanjenja-otpisi	(417)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	<u>4.655</u>
<i>Stanje na dan 1. januara 2016.</i>	<i>4.655</i>
Povećanja	175
Smanjenja-otpisi	(20)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	<u>4.810</u>
Akumulirana ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 1. januara 2015.	4.532
Amortizacija	138
Smanjenja-otpisi	(417)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	<u>4.253</u>
<i>Stanje na dan 1. januara 2016.</i>	<i>4.253</i>
Amortizacija	139
Smanjenja-otpisi	(20)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	<u>4.372</u>
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2016.	<u>438</u>
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2015.	<u>402</u>

Ukupna nabavna vrijednost nematerijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 4.039 hiljade BAM na dan 31. decembra 2016. godine, dok je na dan 31. decembra 2015. godine iznosila 3.942 hiljade BAM.

17. Ostala aktiva

	2016.	2015.
<i>Ostala finansijska imovina</i>		
Obračunate naknade za usluge	457	522
Ostala aktiva	3.386	3.122
	<u>3.843</u>	<u>3.644</u>
Manje: Ispravke vrijednosti	(2.027)	(1.939)
	<u>1.816</u>	<u>1.705</u>
<i>Ostala imovina</i>		
Stečena materijalna imovina	1.084	818
Unaprijed plaćeni troškovi	170	293
Sitan inventar	116	146
Uplaćena akontacija poreza na dobit	119	7
	<u>1.489</u>	<u>1.264</u>
Manje (umanjenje/ispravka vrijednosti):		
Stečena materijalna imovina	(808)	(461)
Ostala nefinansijska imovina	(4)	(51)
	<u>677</u>	<u>752</u>
	<u>2.493</u>	<u>2.457</u>

Kretanje ispravki vrijednosti:

	2016.	2015.
1. januar	2.451	2.026
Povećanje za godinu, neto (<i>Napomena 8</i>)	492	524
Kursne razlike, neto	-	-
Trajni otpis	(104)	(99)
31. decembar	<u>2.839</u>	<u>2.451</u>

17. Ostala aktiva (nastavak)

U okviru Ostale imovine Banke, prikazana je i stečena materijalna imovina u iznosu od 1.084 hiljada BAM na dan 31. decembra 2016. godine, koja se odnosi na nekretnine preuzete za neotplaćena potraživanja.

Cjelokupna stečena materijalna imovina locirana je na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Preuzetu imovinu za neotplaćena potraživanja Banka planira prodati u periodu do godinu dana od dana sticanja. Za imovinu koja se ne proda u roku od godinu dana, radi se evaluacija vrijednosti i priznaje odgovarajuće umanjenje.

18. Depoziti banaka

	2016.	2015.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	14.524	1.495
NLB Tutunska banka AD Skopje	2.393	1.416
NLB Montenegro banka AD Podgorica	120	118
Ostale banke	153	414
	<u>17.190</u>	<u>3.443</u>

19. Depoziti komitenata

	2016.	2015.
Preduzeća:		
Tekući računi		
- u BAM	212.195	190.721
- u stranim valutama	27.016	24.164
Oročeni depoziti		
- u BAM	48.646	69.523
- u stranim valutama	16.836	38.913
	<u>304.693</u>	<u>323.321</u>
Građani:		
Tekući računi		
- u BAM	151.219	125.722
- u stranim valutama	51.311	44.427
Oročeni depoziti		
- u BAM	119.641	103.803
- u stranim valutama	169.051	166.467
	<u>491.222</u>	<u>440.419</u>
	<u>795.915</u>	<u>763.740</u>

20. Obaveze po uzetim kreditima

	2016.	2015.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	7.858	17.346
European Fund for South-east Europe (EFSE)	9.777	9.685
Slovenska izvozna i razvojna banka d.d., Ljubljana	2.061	4.123
Federalno ministarstvo finansija	13.024	15.291
Ministarstvo razvoja i poduzetništva Tuzlanskog kantona	0	1
	<u>32.720</u>	<u>46.446</u>

Dugoročna pozajmljena sredstva su korištena u svrhu usklađivanja ročne strukture finansijske aktive i finansijske pasive, kao i za plasiranje sredstava.

20. Obaveze po uzetim kreditima (*nastavak*)

U svrhu obezbjeđenja pristupa Banke diversificiranim izvorima sredstava, na dan 31. decembra 2016. godine Banka, ima zaključen Ugovor o kreditnoj liniji sa Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana u iznosu 10 miliona EUR, Ugovor o poslovnoj suradnji sa NLB Bankom a.d. Banja Luka i Union bankom d.d., Sarajevo do maksimalnog iznosa 5 miliona EUR odnosno 3 miliona KM. Sredstva iz navedenih kreditnih linija do sada Banka nije povlačila.

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Dana 15. jula 2016. godine otplaćena je posljednja rata dugoročnog kredita od Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana iz sredstava Evropske Banke za Obnovu i Razvoj (EBRD). Inicijalno potpisan u oktobru 2014. godine Ugovor o kreditu sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana u iznosu od 8 miliona EUR i dospijecem 4 godine, aneksiran je dana 29. juna 2016. godine, čime je smanjenja marža sa 3,9% na 2,01% i primjenjena odredba prema kojoj kamata ni u kojem slučaju ne treba biti manja nego što je marža od 2,01% p.a..

European Fund for South-east Europe (EFSE)

Saradnja Banke sa EFSE nastavljena je kroz Okvirni i Individualni ugovor o kreditu u iznosu od 5 miliona EUR, potpisan dana 22. decembra 2015. godine u svrhu finansiranja stambenih podkredita fizičkih lica koja imaju državljanstvo i prebivalište u BiH. Predmetni kredit dospijeva 22. septembra 2022.godine. *Slovenska izvozna i razvojna banka d.d., Ljubljana*

U novembru 2007. godine od Slovenske izvozne i razvojne banke d.d., Ljubljana (SID Banka) povučen je kredit od 10 miliona EUR na 10 godina sa namjenom proširivanja finansiranja klijenata sa većinskim slovenačkim kapitalom kao i za finansiranje nabavke roba i usluga slovenačkog porijekla.

Federalno ministarstvo finansija

Sporazumom o zajmu potpisanog 18. februara 2010. godine između Bosne i Hercegovine i Međunarodne banke za obnovu i razvoj IBRD (Svjetska banka), Svjetska banka je stavila na raspolaganje Bosni i Hercegovini zajam od 47,8 miliona EUR, od čega Federaciji BiH 28,6 miliona EUR. Temeljem navedenog, dana 27. septembra 2010. godine potpisan je i Ugovor o supsidijarnom finansiranju, između Federacije BiH koju zastupa Federalno ministarstvo finansija, Fondacije za održivi razvoj i Banke, na osnovu kojeg je Banka primala finansijska sredstva na principu „prvi došao prvi uslužen“ radi odobravanja jednog ili više podzajmova krajnjim korisnicima po istom principu. Supsidijarno finansiranje Banke je identičnog iznosa, dospijeca i grace perioda kao i krediti koje je Banka odobrila krajnjim korisnicima.

Po osnovu novog Sporazuma o zajmu potpisanim 24. jula 2012. godine između Bosne i Hercegovine i Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD (Svjetska banka), Svjetska banka je stavila na raspolaganje Bosni i Hercegovini zajam u iznosu od 90,1 milion EUR za Projekat poboljšanja dostupnosti finansija malim i srednjim preduzećima, od čega se na na Federaciju BiH odnosilo 53,9 miliona EUR.

Na temelju navedenog, 31. decembra 2013. godine, između Federacije BiH koju zastupa Federalno Ministarstvo Finansija, Fondacije za Održivi razvoj i Banke je zaključen Ugovor o supsidijarnom finansiranju prihvatljivih projekata i obrtnih sredstava malih i srednjih preduzeća na području FBiH uz iste uslove kreditiranja kao i kod prethodnog ugovora, ali uz utvrđenu gornju granicu supsidijarnog finansiranja u iznosu od 8 miliona EUR, sa mogućnošću povećanja.

Po osnovu naprijed navedena dva Ugovora o supsidijarnom finansiranju, ukupno povučena sredstva iznose 16,96 miliona BAM. Stanje uzetih kredita, po osnovu navedenih Ugovora, na 31. decembar 2016. godine, iznosi 13,02 miliona BAM.

20. Obaveze po uzetim kreditima (*nastavak*)

Kamatne stope za uzete kredite

Izvori	Kamatna stopa	
	2016.	2015.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	6-mjesečni EURIBOR + 2,01%*	6-mjesečni EURIBOR + 2,70% do 3,90%
SID Banka , Ljubljana	6-mjesečni EURIBOR + 1,65%	6-mjesečni EURIBOR + 1,65%
European Fund for South-East Europe EFSE	Fiksna kamatna stopa 2,92%	Fiksna kamatna stopa 2,92%
Ministarstvo finansija FBiH	6-mjesečni EuroLIBOR + 1%	6-mjesečni EuroLIBOR + 1%
Ministarstvo razvoja i poduzetništva TK	-	1%

* Marža po kreditu Nove Ljubljanske banke u junu 2016. godine smanjena sa 3,9% na 2,01%.

21. Ostale obaveze

	2016.	2015.
<i>Ostale finansijske obaveze</i>		
Uplaćena sredstva za nedospjela potraživanja po kreditima	2.774	2.784
Neraspoređeni prilivi	1.127	1.148
Obaveze prema zaposlenima	573	505
Obaveze prema dobavljačima	742	412
Obaveze iz komisionih poslova	12	369
Obaveze za poreze i doprinose	40	76
Obaveze za ostale bankarske naknade	48	23
Ostale obaveze	1.494	390
	<u>6.810</u>	<u>5.707</u>
<i>Ostale nefinansijske obaveze</i>		
Unaprijed naplaćeni prihodi	111	97
	<u>111</u>	<u>97</u>
	<u>6.921</u>	<u>5.804</u>

21. Ostale obaveze (*nastavak*)

21.a. Upravljanje sredstvima za i u ime klijenata

	2016.	2015.
Privreda	10.023	10.702
Stanovništvo	8.157	7.867
Ukupno plasmani	<u>18.181</u>	<u>18.569</u>
Vlada Tuzlanskog kantona	11.990	9.009
Vlada Sarajevskog kantona	3.810	2.815
Ostale nebankarske finansijske organizacije	2.393	7.114
Ukupni izvori (obaveze)	<u>18.193</u>	<u>18.938</u>
Razlika	<u>12</u>	<u>369</u>

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime trećih strana, ne predstavljaju sredstva Banke, u bilansu Banke.

Banka upravlja sredstvima u ime i za tuđi račun, plasirana najvećim dijelom u vidu dugoročnih kredita pravnim licima i stanovništvu. Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

22. Ostala rezervisanja

	2016.	2015.
Rezervisanja za zaposlene	1.378	1.442
Rezervisanja za sudske sporove	126	38
Rezervisanja za vanbilansne izloženosti	2.637	4.004
	<u>4.141</u>	<u>5.484</u>

a. Kretanja rezervisanja u skladu sa MRS 19

	2016.	2015.
Početno stanje na dan 1. januara	1.442	816
Troškovi tokom godine	107	407
Oslobađanje rezervisanja za godišnje odmore i jubilarne nagrade	(296)	(162)
Povećanje za godinu, neto (<i>Napomena 9a</i>)	(189)	245
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19 (<i>Napomena 5b</i>)	88	85
(Dodatna rezervisanja)/Oslobađanje preko kapitala	113	713
Iskorištena rezervisanja	(76)	(417)
	<u>1.378</u>	<u>1.442</u>

b. Kretanja rezervisanja za sudske sporove

	2016.	2015.
Početno stanje na dan 1. januara	38	8
Povećanje za godinu, neto (<i>Napomena 8</i>)	88	30
	<u>126</u>	<u>38</u>

c. Vanbilansna rezervisanja

	2016.	2015.
Početno stanje na dan 1. januara	4.004	2.253
(Smanjenje)/Povećanje za godinu, neto (<i>Napomena 8</i>)	(1.372)	1.752
Kursne razlike, neto	5	(1)
	<u>2.637</u>	<u>4.004</u>

23. Dionički kapital

	2016.	2015.
Broj dionica	382.894	382.894
-Obične dionice	382.712	382.712
-Povlaštene dionice	182	182

Povlaštene dionice su izdane 1991. godine, sa dividendom u iznosu koji je jednak kamatnoj stopi na oročene depozite stanovništva preko 3 godine, primjenjivoj na datum održavanja Skupštine dioničara.

Vlasnička struktura je prikazana u okviru Napomene 1.

Zarada po dionici

Dionice Banke su dionice kojima se javno trguje na Berzi. Banka izračunava i objavljuje zarade po dionici u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem neto dobiti koja pripada dioničarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica za period (iznosi su u apsolutnim brojevima). Banka nema instrumentata, kao što su konvertibilni dug ili opcije na obične dionice, zbog kojih bi moglo doći do razvodnjene zarade po dionici. Iz tog razloga Banka ne računa razvodnjenu zaradu po dionici, odnosno ona je ista kao osnovna zarada po dionici.

	2016.	2015.
Dobit Banke poslije poreza (u BAM)	10.513.537	7.691.462
Ponderisani broj dionica	382.712	360.109
Osnovna zarada po dionici (u BAM)	27,47	21,36

24. Transakcije sa povezanim stranama

Strane se smatraju povezanim ako jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili ima značajan uticaj preko drugih strana u donošenju finansijskih i operativnih odluka.

NLB d.d., Ljubljana je u 100% vlasništvu Republike Slovenije, zbog čega se Republika Slovenija smatra povezanim licem sa Bankom. U transakcije sa povezanim fizičkim licima u 2016. i 2015. godini uključene su transakcije sa članovima Uprave Banke, te članovima njihovih porodica.

Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnog poslovanja. Ove transakcije uključuju kredite, depozite, pozajmice, primljene i date garancije i druge potencijalne obaveze.

U 2016. godini za prisustvo na svim održanim sjednicama Nadzornog odbora (5 redovnih, 1 vanredna i 7 korespondentnih sjednica), nezavisnom članu Nadzornog odbora Banke isplaćeno je 8 hiljada BAM i na taj iznos uplaćeno poreza i doprinosa 2 hiljade BAM. Ostali članovi Nadzornog odbora, koji su, osim na dvije (27. korespondentna sjednica i 19. redovna sjednica, na kojim su prisustvovala po četiri od ukupno pet članova Nadzornog odbora), prisustvovali u punom sastavu svim sjednicama Nadzornog odbora u 2016. godini, ne ostvaruju pravo na naknadu za članstvo u Nadzornom odboru Banke, na osnovu odluke Skupštine Banke.

Članstva članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u drugim povezanim i nepovezanim licima navedena su u Napomeni 1.

24. Transakcije sa povezanim stranama (*nastavak*)

Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

	2016.	2015.
<u>Vlasnik</u>		
Aktiva:		
Kredit i druga potraživanja:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1	1
Devizni računi:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	4.309	5.117
Razgraničene kamate:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	2	2
Pasiva:		
Depoziti po viđenju:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	833	1.495
Kratkoročni depoziti:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	13.691	-
Obaveze po dugoročnim kreditima:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	7.823	17.323
Ostale obaveze:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	19	16
Razgraničene kamate:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	67	84
<u>Ostali</u>		
Aktiva:	2016.	2015.
Kredit i druga potraživanja:		
- NLB Banka a.d., Banja Luka	188	149
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	-	-
- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	3.920	-
- Fizička lica	36	69
Devizni računi:		
- NLB Banka AD., Beograd	556	180
- NLB Banka AD, Skopje	338	44
- NLB Banka AD, Podgorica	484	72
Oročena sredstva:		
- NLB Banka AD, Banja Luka	467	451

24. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Pasiva:

Depoziti po viđenju:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	158	49
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	23	1.243
- NLB Banka AD, Skopje	2.393	1.416
- NLB Banka AD, Podgorica	120	118
- CBS Invest d.o.o., Sarajevo	14	85
- BH-RE d.o.o. Sarajevo	7	-
- Fizička lica	24	-

Dugoročni depoziti:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	450	1.050
- Fizička lica	173	25

Ostale obaveze:

- NLB Banka AD, Banja Luka	24	21
- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	1	-
- NLB Banka AD, Podgorica	-	5
- Fizička lica	1	1

Razgraničene kamate:

- Fizička lica	1	-
----------------	---	---

Vlasnik

2016.

2015.

Prihodi i rashodi:

Prihodi od kamata:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1	1
--	---	---

Prihodi od naknada:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	11	57
--	----	----

Rashodi kamata:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	396	1.148
--	-----	-------

Rashodi od naknada:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	154	2
--	-----	---

Ostali prihodi:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	-	1
--	---	---

Ostali rashodi:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	47	103
--	----	-----

Ostali

Prihodi i rashodi:

Prihodi od kamata:

- Prvi Faktor d.o.o., Sarajevo	-	5
- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	-	39
- Fizička lica	3	2

Prihodi od naknada:

- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	13	34
- NLB Razvojna banka a.d., Banja Luka	145	135
- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	7	41
- Fizička lica	2	2

24. Transakcije sa povezanim stranama (*nastavak*)

Rashodi kamata:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	7	27
- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	1	-
- Fizička lica	1	1

Ostali prihodi:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	-	7
--------------------------------	---	---

Ostali rashodi:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	-	1
- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	-	114

Garancije i druga jemstva: (izloženost po osnovu vanbilansa, odnosno odobrenih kredita)

- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	2	2
- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	5	5
- Fizička lica	19	20

Primanja članova Uprave

	2016.	2015.
Neto plate	438	434
Porezi i doprinosi	267	265
Ostala primanja	575	234
Porezi i doprinosi	340	138
	<u>1.620</u>	<u>1.071</u>

S obzirom na promjenu strukture Uprave Banke, u ostalim primanjima Banka ima povećanje u iznosu od 341 hiljadu BAM i u porezima i doprinosima na ostala primanja 202 hiljada BAM u odnosu na 2015. godinu. U 2016. godini na teret rashoda Banke evidentirana je otpremnina za dva člana Uprave Banke u iznosu od 339 hiljada BAM, kao i porezi i doprinosi na otpremninu u iznosu od 207 hiljada BAM.

25. Potencijalne i preuzete obaveze

Sljedeća tabela prikazuje ugovorene iznose koji se odnose na potencijalne i preuzete obaveze Banke:

	2016.	2015.
Garancije		
- u BAM	32.520	35.361
- u stranim valutama	18.944	16.016
Akreditivi	2.268	2.520
Odobreni neiskorišteni krediti	62.754	65.484
Manje: Ispravka vrijednosti za potencijalne gubitke	<u>(2.637)</u>	<u>(4.004)</u>
	<u>113.849</u>	<u>115.377</u>

25. Potencijalne i preuzete obaveze (nastavak)

Operativni najmovi

Banka iznajmljuje poslovne prostore u cijeloj Bosni i Hercegovini.
Na osnovu ugovora o najmu, preuzete obaveze su sljedeće:

	2016.	2015.
Preuzete obaveze po osnovu najмова	1.776	1.592
	<u>1.776</u>	<u>1.592</u>
	2016.	2015.
Dospijeće do 1 godine	495	317
Dospijeće od 2 do 5 godina	959	945
Dospijeće preko 5 godina	322	330
	<u>1.776</u>	<u>1.592</u>

Sudski procesi u toku

Na dan 31. decembra 2016. godine protiv Banke je u toku 84 sudskih postupaka za koje se vrši ocjena pravnog rizika. Ukupna vrijednost navedenih sudskih postupaka sa stanjem na dan 31. decembar 2016. godine iznosi BAM 57.700.211,66; CHF 5.383,00 i USD 823,00.

U toku 2016. godine Banka je zaprimila 7 novih tužbi.

U periodu 01.01. – 31.12.2016. godine u korist Banke je okončano 19 sudskih postupaka.

Banka kontinuirano prati pravni rizik, te vrši ocjenu očekivanih troškova s osnova pravnog rizika, uz formiranje adekvatnih rezervacija po ovom osnovu.

26. Poslovanje po segmentima

Segmentna analiza se upotrebljava za interno finansijsko izvještavanje rezultata poslovanja. Segmenti obuhvataju Corporate i SME, Mikro i Stanovništvo i Riznicu, a od izvještajnog datuma 30.11.2016. godine izdvojen je i segment Naplata kao poseban profitni centar. Kamatni prihodi su raspoređeni po segmentima upotrebom internih transfernih cijena (ITC) koje utvrđuje Sektor za upravljanje sredstvima u zavisnosti od uslova koji vladaju na tržištu. Izračun efekata transfernih cijena od 31.12.2016. godine se radi na nivou pojedinačnog posla, za 17 ročnosti, dok su se ranije transferne cijene primjenjivale na izvore i plasmane podijeljene na šest kategorija ročnosti. Raspored zajedničkih troškova i troškova uslužnih i režijskih centara, vrši se putem odgovarajućih ključeva, odnosno planskih pondera.

S obzirom na promjenu unutrašnjeg organizacijskog ustroja u toku godine, tj. izdvajanje segmenta Naplate kao posebnog profitnog centra i promjenu načina izračuna efekata transfernih cijena i pragova ročnosti, izvještaj o finansijskom položaju segmenata na dan 31.12.2016. godine nije uporediv sa prethodnom godinom. Izvještaj o finansijskom položaju segmenata tekućeg razdoblja nije moguće objaviti i na temelju prethodne osnove segmentacije, jer neophodne informacije nisu dostupne i troškovi njihove pripreme bi bili previsoki.

26. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izveštaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine:

	Corporat e i SME	Mikro i stanovništvo	Riznica	Naplat a	Ostalo	Banka
AKTIVA						
Novac i novčani ekvivalenti	-	26.387	189.879	-	13.948	230.214
Vrijednosni papiri AFS	-	-	62.263	-	-	62.263
Kredit	246.140	343.255	47.827	22.405	-	659.627
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	20.525	20.525
Ostala sredstva	102	506	7	278	1.600	2.493
Ukupno aktiva	246.242	370.148	299.976	22.683	36.073	975.122
OBAVEZE						
Depoziti	184.102	611.420	17.037	395	151	813.105
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	32.720	-	-	32.720
Subordinirani dug	-	-	-	-	-	-
Rezervacije za vanbilans i ostale rezervacije	1.889	557	-	315	1.380	4.141
Ostale obaveze	1.377	2.951	971	62	1.560	6.921
Ukupno obaveze	187.368	614.928	50.728	772	3.091	856.887

Izveštaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Riznica	Ostalo	Banka
AKTIVA					
Novac i novčani ekvivalenti	-	24.419	169.086	12.628	206.133
Vrijednosni papiri AFS	-	-	54.877	-	54.877
Kredit	270.969	318.615	59.183	-	648.767
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	20.205	20.205
Ostala sredstva	117	418	9	1.913	2.457
Ukupno aktiva	271.086	343.452	283.155	34.746	932.439
OBAVEZE					
Depoziti	204.808	559.221	3.029	125	767.183
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	46.446	-	46.446
Subordinirani dug	-	-	-	-	-
Rezervacije za vanbilans i ostale rezervacije	3.486	556	-	1.442	5.484
Ostale obaveze	1.515	2.155	911	1.223	5.804
Ukupno obaveze	209.809	561.932	50.386	2.790	824.917

26. Poslovanje po segmentima (*nastavak*)

Izvještaj o bilansu uspjeha po segmentima za 2016. godinu:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Riznica	Naplata	Banka
Prihodi po kamatama	13.238	28.416	897	972	43.523
Rashodi po kamatama	(2.258)	(6.688)	(1.467)	-	(10.413)
Neto prihodi po osnovu kamata (prije transfernih cijena)	10.980	21.728	(570)	972	33.110
Prihodi/rashodi iz transfernih cijena	(2.689)	(1.327)	918	(203)	(3.301)
ALM	-	-	3.301	-	3.301
Neto prihodi po osnovu kamata (po transfernim cijenama)	8.291	20.401	3.649	769	33.110
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke	(3.143)	(2.031)	7	(3.284)	(8.451)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja za gubitke	5.148	18.370	3.656	(2.515)	24.659
Neto nekamatonsni prihodi	1.716	11.754	978	183	14.631
Ukupni operativni prihodi	6.864	30.124	4.634	(2.332)	39.290
Ukupni troškovi	(3.666)	(21.198)	(1.541)	(1.116)	(27.521)
Dobit prije oporezivanja	3.198	8.926	3.093	(3.448)	11.769

Izvještaj o bilansu uspjeha po segmentima za 2015. godinu:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Riznica	Banka
Prihodi po kamatama	17.130	26.708	679	44.517
Rashodi po kamatama	(4.009)	(7.932)	(1.904)	(13.845)
Neto prihodi po osnovu kamata (prije transfernih cijena)	13.121	18.776	(1.225)	30.672
Prihodi/rashodi iz transfernih cijena	(3.589)	(1.677)	730	(4.536)
ALM	-	-	4.536	4.536
Neto prihodi po osnovu kamata (po transfernim cijenama)	9.532	17.099	4.041	30.672
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke	(6.185)	(2.251)	(7)	(8.443)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja za gubitke	3.347	14.848	4.034	22.229
Neto nekamatonsni prihodi	1.953	11.015	769	13.737
Ukupni operativni prihodi	5.300	25.863	4.803	35.966
Ukupni troškovi	(3.826)	(21.234)	(2.263)	(27.323)
Dobit prije oporezivanja	1.474	4.629	2.540	8.643

27. Događaji nakon datuma izvještavanja

Od 31. decembra 2016. godine, nakon datuma bilansa stanja, do datuma predavanja izvještaja došlo je do promjene u sastavu Uprave Banke. Naime, Nadzorni odbor Banke je na sjednici održanoj dana 8. novembra 2016. godine, donio odluke o razrješenju tadašnjeg i imenovanju novog sastava Uprave Banke, u skladu sa kojim počev od 1. januara 2017. godine Upravu Banke čine: Lidija Žigić, direktor (CEO/CMO), Denis Hasanić, zamjenik direktora (CRO/CFO) i Jure Peljhan, izvršni direktor (COO). Nisu se desili drugi događaji koji značajnije utiču na položaj Banke ili zahtijevaju dodatna objelodanjivanja..